

УМОВЫ ПАПІСКІ:

На 1 ш-ці 80 н.; на 3 ш-цы—2 р. 60 н.; на 6 ш-цу—5 р.; на 1 год—9 р. 75 н.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок нонпарэлі (пасля тэсту) 80 кап. Іншагародня—1 р. Пасворд тэсту у два разы даражэй.

Падпісва і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Звязда“—г. Менск, Савецкая, 63, (троеч паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня; тэлефон № 10-74. 2) Сэкрэтэр рэдакцыі—ад 12 да 2-го гадзіны дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начыні рэдактар (дунарын) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Ніраўн. Гл. Кантора Кантора абвестакі падпіскаў тэл. № 761.

СЭРАДА, 11 КРАСАВІКА

1928 г.

№ 86 (2833)

Кошт асобнага нумару ўстады 5 кап.

Год выдання дванаццаты.

СЕНЬНЯ У НУМАРЫ

Ангельскія кансэрватары хочучь падкупіць айганскага падышака.—Польскі міністр замежных спраў прыбыў у Італію.—Адкрыццэ канфэрэнцыі ангельскай незалежнай рабочай партыі.

У менскім акруговым судзе абдудзецца на гэтых днёх справа патвійскіх шпіёнаў-манархістых.—Другая зьмена на фабрыцы Меншвэю.—Што павінен ведаць кожны сэзоннік.

АРТЫКУЛЫ:

Праверыць пастаноўку масовай работы (перадавая).—Кенігсбэрг (да літоўска-польскай канфэрэнцыі).—У Польшчы (нарыс Ільі Эрэбурга. Працяг.).—Аб масавай рабоце Асавіяхіму на вёсцы.

ПРАВЕРЫЦЬ ПАСТАНОЎКУ МАСАВАЙ РАБОТЫ

Пытаньне аб узмацненьні і палепшаньні якасьці масавай работы на прадпрыемствах зьяўляецца адным з галоўнейшых.

Складанасьць задач, якія ставяць перад краінай у перажываны перыяд, труднасьці сацыялістычнага будаўніцтва, могуць быць пераможаны на інакш, як пры ўмове максымальнага падняцця актыўнасьці пралетарскіх мас і шырокага ўцягненьня іх у практычную работу па будаўніцтве сацыялізму.

Уліч у рады будаўніцтва сацыялізму шырокія масы эвэргічных работнікаў, якія рашуча, на справе, в неабходнай увагай влі-б работу на палепшаньні вытворчасці, влі-б актыўную барадбу з бюракрытызмам, безгаспадарчасьцю, за звязьжэньне дан і г. д.—самааасноўная задача дня.

Дабіцца гэтага можна толькі шляхам узмацненьня масавай работы партыі сярод рабочых і значнага палепшаньня яе зместу. Між тым, да гэтага часу масавая работа на прадпрыемствах была пастаўлена невдала.

рабочай масы і спрыяе прыцягненьню яе да актыўнага ўдзелу ў вырашэньні галоўнейшых зачат, якія ставяць перад партыяй і рабочай клясай. Ці досыць адлюстраваны ў рабоце ічэйкі і фабваўмесцкому пытаньні вытворчасці і рабочага быту, як чуда партыйныя, прафэсійнальныя і гаспадарчыя арганізацыі прыслухоўваюцца да запатрабаваньняў, настрою рабочых; у якой меры наладжана работа па вырашчваньні рабочага аэтыву; якая пастаноўка работы агульных сходаў, актыўнасьць на іх, як выконваюцца пастановы агульных сходаў; разгорнутасьць назіваых форм работы (работа ў цэху, групоргі, індывідуальная і групуваль агітацыя і г. д.).—вось тыя важнейшыя пытаньні, з пункту погляду якіх павінна праводзіцца праверка масавай работы.

Мы думаем, што ня трэба абмяжоўваць праверку масавай работы толькі абслэдаваньнем з боку ЦК КП(б)Б. Трэба, каб уся наша партыйная арганізацыя ў цэлым, пачынаючы ад акружкому і канцаючы цэх'ячэйкай, энэргічна ўзялася за гэту работу.

Акружкомы павінны ў бліжэй-

Жоўтыя кіраўнікі ўсё больш парываюць з рабочымі масамі

Парваўшы з рэвалюцыяй, яны „сумленна“ выконваюць абавязкі лёкаму капіталу

Канфэрэнцыя „незалежных“ згоднікаў

ЛЭНДАН, 8. Учора у Норвічы адкрылася канфэрэнцыя незалежнай рабочай партыі. У дакладзе выкананому няма і намёку на аналіз становішча ангельскага капіталізму, ці пытаньняў ангельскага рабочага руху, якія вынікаюць з оучасных суадносін сіл працы і капіталу Англіі. Па пытаньні аб адносінах партыі да „лігі барадбы супроць імперыялізму і калёніяльнага ўціску“ выкананым прымае да ведама і кіраўніцтва пастаноу 2-га Інтэрнацыяналу, што нёводна партыя, якая ўваходзіць у другі Інтэрнацыянал, ня можа ўступіць у „лігу барадбы супроць імперыялізму і калёніяльнага ўціску“, і заўважэ, што гэта пастанова, па думцы выкананому, ня можа служыць перашкодаю для асабных членаў партыі браць актыўны ўдзел у дзейнасьці гэтай лігі.

„Валіная ўвага была зьвернута на працягу ўсяго году міжнароднаму становішчу СССР і Кітая—гаворыцца далей у дакладзе. Адзін новага крызісу ў гэтым пытаньні не наглядэлася, тым ня менш небясьпена напад на гэтыя краіны застаецца паранейшаму ў наяўнасьці і прымушае ўжо партыю і ў далейшым быць на варце“. Ня глядзячы на рад рэзкіх выступленьняў дэлегатаў, даклад выкананому быў прыняты.

Культсувязь з Японіяй мацнее

ТОКІЁ, 9. Рад вядомых японскіх актараў і пісьмэннікаў наведваі павольства СССР. Ненаторыя акторы маюць намер улетку прыехаць у Маскву для пастаноўкі японскіх п'ес іх рэпертуару.

У балота эканамізму

ЛЭНДАН, 8. У Лёндан вярнуліся Персоль і Холсворт, дэлегаты ангельскай генэральнай рады трэд-юніёнаў на зьезд індыйскіх прафэсійнальных саюзаў. Адмовіўшыся ад ацэнкі палітычнага становішча Індыі, Персоль сказаў: „Уся наша ўвага была прысьвечана жахліваму становішчу індыйскіх рабочых. Мільёны работнікаў—мужчын, жанчын і дзяцей энслабаваныя самымі безьлітасным чынам: частымі штрафы зводзяць мізэрны зарабаток амаль на нішто. Усюды пануюць бязьлітасныя хваробы“.

Зярануўшы задачы індыйскага прафэсійнальнага руху, Персоль завіў: „Неабходна прыступіць адразу да арганізацыі прафсаюзаў з гэтай барадбы за павышэньне зарабатнай платы і апаляпшэньне ўмоў існаваньня рабочых“. Аднан, індыйскія рабочыя, па думцы Персоля, павінны „рашуча адінуць заігрываньні палітычных дзеячоў уіх маючэй“.

Заява Персоля, якая зьяўляецца прапаведзьдзю сваёсаблівага „эканамізму“, лічыцца ў ангельскіх рабочых молах у вышэйшай ступені характэрнаю для пазыцыі генэральнага савету.

Канфэрэнцыя рэнэгатаў камунізму

ВЭРЛІН, 10. Учора адчынілася агульна-німецкая канфэрэнцыя „Лёпцігунду“ (партыя, якая арганізавала „Урбансам, Рух-Фішэр і Вэбарам). „Ротэ-Франк“ піша: „Гэта арганізацыя зьяўляецца найбольш лёўкаю агэнтурнаю німецкай контр-рэвалюцыі. Асабліва характэрнымі зьяўляюцца паводзіны гэтай групы ў часе аршытаў у Шахтах, а таксама іх адносіны да саванскага прывету разьбровеньня. Поўнае крушэньне вядзьмацкай апазыцыі наказава, што масы даюць рашучы адпор рэнэгатам камунізму.“

Ня мыцьцём, дык кантаньнем...

ЛЭНДАН, 8. На бліжэйшым пасяджэньні генэральнай рады ангельскіх прафсаюзаў, якое абдудзецца 25-га красавіка, генэральны сакратар саюзу нацельшчынаў Джон Хілл унесе рэзалюцыю, у якой ва ўсёй шырыні будзе пастаўлена пытаньне аб дзейнасьці камуніюты і членаў руху меншаосці ў прафсаюзах.

Паводле слоў камуністычнае „Сэндай Уоркер“, рэзалюцыя фантачна дамагаецца выключэньня камуніюты і членаў руху меншаосці з прафсаюзаў. Ва многіх выпадках гэта будзе прадстаўляць сабою замаскаваную рэпрэсію.

Швэдзкія с.-д. супроць швэдзкіх рабочых

СТАКГОЛЬМ, 9. Дапамога, зроблёная саюзам гарнякоў СССР баставаўшым швэдзкім гарнякам, вольмі турбуе швэдзкіх рэфармістых, якія ўсімі спосабамі імкнупца перашкодзіць умацаваньню сувязі між швэдзкімі прафсаюзамі і прафсаюзамі СССР. Сацыял-дэмакратычная гавета у Гётэборэе піша, што „расійцы гандлююць інтарэсамі швэдзкіх гарнякоў“ і друкуюць хаўсэлівыя паведамленьні аб сувязі між дапамогаю швэдзкім гарнякам і агадзэньнем маніфэсту швэдэка-расійскага камітэту гарнякоў.

Пазыка Баўгарыі

НЬЮ-ЁРК, 9. Згодна вестак з Жэнаўвы, фінансавал камісія рады Лігі Нацыяў адобрыла плян наданьня Баўгарыі пазыкі ў 25 млн. дэляраў. Пазыка будзе разьмешчана ў Злучаных Штатах і ў Англіі.

За гандлёва-палітычныя зносіны з СССР

ПРАГА, 8. Прэзыдыум чэха-славацкай гандлёвай палаты ўхваліў рэзалюцыю, у якой зь здавальненьнем вітае папярэднія перамовы аб утварэньні чэха-славацка-савецкага дагавору. Прэзыдыум спадзэецца, што ў самым хуткім часе пачнуцца перамовы аб усях гандлёва-палітычных і юрыдычных пытаньнях, вырашэньне якіх зьяўляецца неабходным у інтарэсах чэха-славацкай прамысловасьці, каб эканамічна-

ная сувязь паміж чэха-славацкай рэспублікай, з аднаго боку, і з СССР і Ўсходам—з другога, былі пашыраны і ўзмоцнены.

Адначасова прэзыдыум палаты настанавіў пачаць перамовы з банкамі адносна фінансаваньня экспартных і імпортных апэрацый чэха-славацка-савецкага гандлю і аб стварэньні акцыянарага таварыства для гандлю з СССР.

Рост савецкіх закупаў у ПАЗШ

НЬЮ-ЁРК, 9. Амторг агадасіў весткі аб савецкіх закупах у Злучаных Штатах за сакавік м.-ц. За сакавік СССР закупіў у ПАЗШ абсталяваньне для прамысловасьці на 2,234 тыс. дэляраў. Гэта сума зьяўляецца рэкорднаю за ўвесь час савецка-амерыканскага гандлю. Амторг зазначае, што наўпроці амовы міністэрства фінансаў прыняць

савецкае золата, амерыканскія дэвалвыя моля ўвядзілі выдзелкі з СССР і палілі доўгавэрныя кредиты.

За сакавік Амторг закупіў у ПАЗШ тавараў на суму ў 4,400 тыс. дэляраў; у той час, як летась сярэдняя норма закупаў складала толькі 2,700 тыс. дэляраў.

Па Савецкім Саюзе

Вада размыла чыгунку

ТЫФЛІС, 9. Паўднёвая лінія Закаўкаскіх чыгувак амаль цалком захопленая паводзю. Тэлефонная сувязь на паўднёвым вучастку таксама перарвана. Найбольш размыта каліна на перагоні Савані-Калагары, дзе рака Доратэ злучаецца з ракою Бэмбак. Паводаваць паводзю і разьбіць перасадку падыходны плях і зрабіць перасадку пазьмэраў на гэты вучастак немагчыма, бо чыгувачныя насыпы размыта вадю на адлегласьці 60 мэтраў. Цякуць удала аднавіць рух і тэлеграфную сувязь толькі да Савані. Да месца размыва адраўлена тры дапаможныя п'явікі з інжынерна-тэхнічнымі складам, рабочымі і вайсковымі часьцямі. Адпраўлены таксама харчы для пасажыраў, якія знаходзяцца ў дарозе. Рух на паўднёвым вучастку Закаўкаскіх дарог удасца аднавіць не раней, чым праз 5 дзён.

Пахаваньне вучонага Тройцкага

МАСКВА, 9-га красавіка адбылося пахаваньне памёршага 7-га красавіка члена праўдзінскага Інстытуту Чырвонай прафэсуры Тройцкага. У Інстытуце кал. трупы адбыўся жалобны сход. Таў. Бухарын ахарактарызаваў нябожчыка, як вытрыманага і дыспальцінавага бальшавіка, як аддавага сьправе пралетарскай рэвалюцыі байца на баявым і культурным фронтах сацыялістычнага будаўніцтва, як вучонага-марксыста. Цела Тройцкага было спалена ў крэматорыі (Данскім манастыры).

Ускрыцьцэ цела А. А. Багданавы

МАСКВА, 9. 8-га красавіка прафэсар Абрывосаў у прысутнасьці прафэсараў Канчалюскага і Крамэра і дактароў зрабіў ускрыцьцэ цела памёршага ад перазаважэньня крыві дырэктара Інстытуту А. А. Багданавы. Ускрыцьцэ павярдзіла дэягназ, які быў пастаўлены прафэсарам Канчалюскаім у часе хваробы Багданавы. На ўскрыцьці былі выяўлены пажылы паражэньне нырак, зьменам ў ячынках, як вынік разьбурэньня арганізму в-за перацітай крыві ад хворэга. Ненасрэдна прычынаю сьмерці зьявілася атрута арганізму адзім з прычынаў глыбокага парухаваньня функцыяў нырак. Дзёкця аказаліся зусім здаровымі і тубэркулёзная інфэцыя ніякае шкоды не зрабіла. Мозг Багданавы, па жаданьні яго ўдавы, перададні ў інстытут вывучэньня мозга.

9-га красавіка ўвесь дзень калі трупы нябожчыка стаялі гаварова вярта. Вярта

в рэспубліцы культурным узроўнем, палітычнай актыўнасцю і запатрабаванымі мас, невыстарчална ўдзельна масавай работы ў практычнымі вадкамі будаўніцтва, шэрабнасьць, застойнасьць форм, кампанейскі характар работы, нізкая якасьць агітацыі, недаацэнка некаторымі партыйнымі арганізацыямі важнасьці масавай работы і рад іншых недахопаў адначасна пленум ЦК.

Выходзячы з гэтага, саканіковы пленум ЦК даў вычарпальныя, дэталёва распрацаваныя дырэктывы аб палепшэньні масавай работы. Гэтыя дырэктывы павінны быць накладзены ў аснову ўсёй работы парт'яцэлек на прадпрыемствах.

З часу прыняцця гэтых дырэктыў прайшоў доўгі год. У якой меры яны выкананы? Наколькі нагоршыўся змест масавай работы на прадпрыемствах? Наколькі сур'ёзна аднеслася парт'ярганізацыя і парт'ячойкі да выканання гэтых важнейшай дырэктывы ЦК?

З мэтай правэркі дырэктыў саканіковага пленуму і правэркі становішча масавай работы ЦК КП(б)Б праводзіць зараз абсьледваньне цэлага раду вытворчых ячэек як у Менску, так і ў іншых гарадох БССР.

Асноўная задача абсьледваньня — выявіць, колькі змест работы асноўных арганізацый на прадпрыемствах, адпавядае запатрабаваным

масавай работы ў парт'ячойках і ячэйкі павінны правэрыць сябе, наколькі яны выканалі дырэктывы саканіковага пленуму ЦК аб масавай работе. Прыцягнуць да работы па правэрцы больш шырокае кола членаў ячэек, ці шляхам стварэньня часовых камісій для вывучэньня пэрсонных галін масавай работы, або ў іншай форме, у залежнасьці ад умоў работы ячэйкі.

Шырока прыцягнуць да гэтай справы таварышоў, якія пішуць у газэту, шырай асьвятляць у друку дасягненні, удалыя формы работы і недахваты масавай работы.

Ічэйкам трэба падагуліць сваю работу і абмеркаваць на парт'ядзі даклад аб выкананьні пастаноў саканіковага пленуму ЦК аб масавай работе.

Не па колькасьці пасяджэньняў, нарад, пратаколаў і рэвалюцыйна-тэравацаў аб прапагандысцкіх ячэйкі, а па сапраўдны выкананьні на справе, па сутнасьці пастаноў ЦК аб масавай работе.

Чаго канкрэтна на справе дамаглася ячэйка ў галіне запікаўленьня рабочых у разьвіцьці сваёй вытворчасьці, колькі новых сіл з рабочых прыцягнута да практычнай, гаспадарчай і грамадзкай работы, наколькі колькасна і якасна вырас рабочы актыв, якім аўтарытэтам карытаецца ячэйка сярод рабочых, — вось крытэры для ацэнкі работы ячэйкі.

Дэманстрацыі прасніх рабочых

Надаўна ў Празе і іншых прамысловых цэнтрах Чэхаславакіі адбыліся дэманстрацыі рабочых у знак пратэсту супроць пагоршэньня сацыяльнага страхаваньня, якое рыхтуецца. Дэманстрацыі прайшлі з выключным уздымам. У Празе ў дэманстрацыі прынялі ўдзел звыш 100.000 рабочых. Дэманстрацыі праходзілі пад кіраўніцтвам чэхаславацкай кампартыі. На здымку — конная паліцыя разганяе дэманстрантаў у Празе.

КЁНІГСБЭРГ

(ДА ЛІТОВСКА-ПОЛЬСКОЙ КАНФЭРЭНЦЫ)

„Літва зьяўляецца ключом усёй польскай палітыкі ў Прыбалтыцы. Заапаньне Літвы ў арбіту польскага палітычнага ўплыву мае рашучае значэньне для аднаўленьня стагнальна-стагнальнай Польшчы ў будучым“.

„Паслом“ — лейб-орган польскага фашызму.

Кёнігсбэрг, ці па-польску „Крулевец“, стаўся апошнімі днямі цэнтрам увагі ўсяго палітычнага сьвету. На Кёнігсбэрскай вакзале, па кёнігсбэрскай гатэлях пайнсьоньскага народу.

Гэта адбываецца чарговая спроба вырашыць труднейшую праблему ўсходу Эўропы, — праблему літуска-польскай адносінах. Прадстаўнікі прэсы сабраліся са ўсіх канцоў сьвету, каб быць прысутнымі пры гэтым дыплёматычным „торжышчы“ і падаць сэнсацыі сваім урадам.

Кёнігсбэрскае абэр-прэзідыум гораду сустракае гэсьцеў, гаворыць сардэчныя прамовы, — рады выпадку стаць у асяродку палітычных падзей. Хоць радасць гэтая ня надта шырая. Кожны немец добра ведае, што для палыкаў Кёнігсбэрг, — ня Кёнігсбэрг, а Брулевец і што ласьне дзякуючы польскім апэтытам гэты нямецкі фарпост на ўсходзе, горад знамянітага „нямецкага Канта“, адрэзаны ад роднай „фатэрлянд“ ненавісным калідорам.

Гэроямі дня — пан Вальдэмарас і пан Залескі. Яны ўвасабляюць інтарэсы буржуазіі дзьвёх нацый — літускай і польскай, яны адбываюць дыплёматычнае спаборніцтва. Тры дні адбывалася прэсавае шуміха. Тры дні ішло нібы та „спаборніцтва“ — і, урэшце, скончылася. Для беларускага вуха словы „Літва-Польшча“, пастаўленыя побач, маюць спэцыфічны інтарэс. Ужо адным фактам шматывавага сужыцьця з абедзьвюма гэтымі краінамі Беларусь прывычалася пільна да іх прыглядацца і сачыць за іх уззаемаадносінамі. Цяпер жа асабліва, калі Беларусь стала ў шэраг савецкіх працоўных дзяржаў, як самастойная адзінка, і калі Літва і Польшча адноўлілі сваю незалежнасьць, як падвойна буржуазныя фашызьці дзяржавы.

І яшчэ больш асабліва таму, што Самы аб'ект сёньнешніх польска-літоскіх уззаемаадносінах становіць рэч, якая занадта блізка абыходзіць Беларусь — Вільню. Калі сёньня ў Вільні судзіць Беларусь Сялянска-Работніцкую Грамаду і рыхтуюць ёй катаржны прысуд — „дзіплёматычная кава“, якую п'е Вальдэмарас з Залескім у Кёнігсбэрге, набытае асабліва пікантнае смак.

Што-ж дала гэтая „кава“, якое ўражаньне стварыла на літоскі і польскі буржуазны страўнік. Прыходзіцца прызнаць, што ня вельмі дадатны. Зразумела, як прынята ва ўсіх прызыўных людзей, польская і літоская ўрадавая прэса б'е ў літоскі і называе пераможцамі, першая — пана Залескага, другая — пана Вальдэмараса. Што-ж датычыць так зв. „неафіцыйнай“ прэсы, дык тон яе ня столькі браўруны.

Дый яно зразумела: Кёнігсбэрг прынёс тое, што і літоскай і польскай краінам здаўна ўжо вядома. Хто сачыў за паваротамі вільскай спрэчкі, таму добра вядома, што і ў Жэньве, і ў Парыжы, і ў Брусэлі, і ў Капэнгагене і інш., таксама былі канфэрэнцыі, таксама выносіліся рэзалюцыі, таксама ўтвараліся камісіі.

І цяпер тое самае: утвораны тры камісіі — па справах эканамічных, камунікацыйных і палітычных. 20 красавіка, зні тыдні праз два, старшыні гэтых камісій павінны сабрацца адразу ў трох мясцох — Коўні, Бэрліне і Варшаве, каб прыступіць да далейшай размовы.

Але што выйдзе ў іх. Найбольш характэрна разважае на гэту тэму „Кур'ер Вільскі“. Гэтая газэтка мае тую асаблівасьць, што кожную палітычную падзею імкнецца разглядаць у сынтэтычных рамках, так кажучы „з птушынага лёту“.

Так і цяпер (у які гэты раз): „Кур'ер Вільскі“ ўспомінуў аб традыцыйных Люблінскае вуніі, аб незразумелай варожасьці літоскага адраджэньчага руху да Польшчы ў часы царызму, аб ненармальным умовах пад час нямецкага акупацыі ў Вільні, — і засьведчыў, што „мітайская сьцяна, якая стаіць на граніцы паміж сучаснай літоскай рэ-

спублікай і Польшчай, ёсьць рэч спрэчная здаровай лёгіца і вымогам сапраўднасьці“.

„Абсурд і вялікае гістарычнае непаразумеьне“, што паміж абедзьвюма краінамі існуе „status bellum sine bellum“ (стан вайны без вайны) — васьмывывад „Кур'ера Вільскага“. „І калі, кажа ён, Літва пазбавіцца, нарэшце, сваёй палітыкі абсурду, дык тыя тры камісіі, якія сёньня створаны ў Кёнігсбэрге і якія ствараюць „вылаз“ у дацяперашніх польска-літоскіх адносінах, могуць стацца „першым крокам да ўзнавэньня гістарычных вузлоў, якія гэтак неасьцярожна былі парваны недалёкімі літоскімі палітыкамі“.

Сказана моцна, але некай безнадзейна. Мы, як вядома, ня маем ніякае сымпатыі да пана Вальдэмараса і да яго салдацкага бота. На наш погляд абодвы гэроі Кёнігсбэргу цалкам адказваюць адзін аднаму, як родныя сыны таго рэжыму гвалту і зьдэку, які існуе ў краінах, дзе яны пануюць.

Вядома, што на тэрыторыі Літоскай рэспублікі, як гэта дакладна вылічыў Ул. Студніцкі (брат вядомага архіварыуса), 54 проц. усёй буйной зямельнай уласнасьці належала да вайны польскім памешчыкам. Гэта, казаў той, ёсьць „першы вузел“ братняй супольнасьці. Вядома таксама, што цяпер, пры закрытай граніцы, Літва займае другое месца пасля Румыніі ў польскім тэкстыльным экспартце. Гэта таксама „вузлёк“ не абыйкі. І па-трацяе, — пайсьці насустрэч „Кур'ера“ і „завязьць вузел гістарычнай супольнасьці“ — гэта значыць адмовіцца ад Вільні і аддаць сябе на патраву пану Пільсудскаму. Гэта разумее ня толькі пан Вальдэмарас, але гэта разумее кожны ковенскі хлапчук.

Дзе-ж тут памянёны „Кур'ерам“ абсурд? І з чыйго боку? Няўжо з боку пана Вальдэмараса, які ня хоча ўласнай сьмерці. Няўжо ў гэтым яго можна папракаць. На наш погляд гэта было б па меншай меры несправядліва. Калі для „Кур'ера“ літоска-польскае вуніа „вузел“, дык для Літвы яна звычайная пятля. Лёзці ў пятлю нікому няма ахвоты, якой-бы смачнай кавай вы яго не частавалі.

Аляксандр Цвікевіч.

грабленым у Рыгу, дзе пах крэмлёўскі буржуазнага ўраду мяне нават адкрылі свой банк“.

Тав. Беларусь лічыць абнававаньне ў скапанічнай контр-рэвалюцыі зусім дэведзеным і выказваецца на прыстасавальнае вышэйшай меры кары-расстраху да Капцава, Талавава, Вілбэрга, Эфрэймова, Ратнера, Сінялобава, Гурвіча, Кісіва, Нікалаўскага, Аляксана, Самілава, Уладзімера Мітрафанова і Азарка. Што датычыць рэшткі 28 палосудных, дык у адносінах да іх т. Беларусь лічыць неабходным пазбавіць іх свабоды на розныя тэрміны — ад 10 да 1 году.

Па заманчэньні прамовы т. Беларусь Вярхоўны суд васьдуху прамовы грамадзянскіх істдоў. Прадстаўнік літоскаму гандлёва-прамысловага таварыства ўзвемнага крэдыту Болдыраў падтрымліваў іск у суме 2.823.396 р., а прадстаўнік літоскаму 1-га маскоўскага крэдытнага таварыства т. Арановіч — у суме 4.600.000 руб.

ФЯБЗЯЙЦЫ — У ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ

МАСКВА, 9. Паводле вестак ВСНГ СССР, трыстам будзе прапанавана ўсіх скончыўшых школы фабзавучу разьмяшчаць у самы кароткі тэрмін на вытворчасьці, у адпаведнасьці з атрыманай імі спэцыяльнасьцю і кваліфікацыяй, і ўключыць іх у штаты прадпрыемства. Найм новых рабочых, а таксама пераход рабочых на вышэйшую кваліфікацыю можа адбывацца толькі пасля разьмяшчэньня ў штале ўсіх скончыўшых школы ФЗУ.

Сплаў пачаўся

ЛЕНІНГРАД, 9. Па рэках Ленінградзкай вобласьці пачаўся сплаў. У першую чаргу сьпаў пачаўся на рэчцы Лавачі.

Беларускі пасольскі клуб „Змаганьне“

Радзікальныя беларускія паслы, прайшоўшы ў новы сойм, паставілі ўтварыць асобны пасольскі клуб, які часова называлі імем сьпіска Наваградзкае акружы — „Змаганьне за інтарэсы сьцялі і работнікаў“, ці карацей — беларускі клуб „Змаганьне“.

У склад яго навуль-што ўваходзіць паслы: Гаўрылік Язеп — старшыня, Д-р Дварчанін Ігнат — віцэ-старшыня, Грэцік Іван — сакратар і Стагановіч Аляксандар — скарбнік.

Задачы клубу

Быць на вярце інтарэсаў беларускіх сьцялі і работнікаў і змагацца за гэтыя інтарэсы ў сьвязе з працоўнымі іншых нацыянальнасьцяў.

Першыя дні працы ў сойме

Ураў-жа паслы арганізацыі клуб пачаў данагацца, каб аслажыць дэкларацыю, маючую характар праграмы. Затым клуб прыгатаваў тры ўаўскі: 1) у справе выбарных надужыцьцяў, 2) у справе

Водгукі амэрыканскага друку на перамогу СССР у пытаньні аб золце

НЬЮ-ЁРК, 7. Усё амэрыканскі друк публікуе на відным месцы паводле палітыкі аб адраўніцтве назад савецкага золата.

Той факт, што французскі банк не пераходзіць адраўніцтве савецкага золата, адзначаецца, як довад на ілюстраваньне тэ пратэзіі на савецкае золата.

Усё гэта ў тэарыі публікуе сьвабоднарам Маркулавіч была зьнята маска.

Перадача самалётаў

ТЫФЛІС, 9. Сёньня на аэрадроме адбылася ўрачыстая перадача самалётаў „Тыфліскі Прадлетар“ і „Прафсаюз Грузіі“ Каўкаскай арміі. Самалёты пабудаваны на сродкі рабочых і служачых Грузіі.

УТВАРЭНЬНЕ ЦЭНТРАЛЬНАЙ ЧОРНАЗЕМНАЙ ВОБЛАСЬЦІ

МАСКВА, 9. У зьвязань з пастановаю ЦВК РСФСР аб утварэньні Цэнтральнай Чорназемнай вобласьці, у Крэмлі адбылася нарада членаў ЦВК РСФСР — прадотвэйнікоў губарнаў, якія ўключалі ў склад данай вобласьці. Народа прызнала неабходным закончыць стварэньне гэтай вобласьці да 1-га кастрычніка 1928 г.

У склад вобласьці ўключаліся наступныя губэрні: Варонежская, Курская, Арлоўская і Тамбоўская, якія будуць падзелены на аіругі і раёны.

Цэнтрам Цэнтральнай Чорназемнай вобласьці нарада вызначыла горад Варонеж. Для агульнага кіраўніцтва, а таксама для правядзеньня ў мясцэ раённаваньня створана спэцыяльная камісія пад старшынствам т. Кісальва.

Параходы пашлі

ЛЕНІНГРАД, 9. На рэках Ленінградзкай вобласьці ледоход у поўным разгары. Ад льду ачымсьцілася частка Навы. Па Волхаву прайшоў першы пасажыроўкі параход. Таксама прайшоў першы параход па Нова-Ладаонскім наале Марыноўскай сьмэты.

З жыцьця Заходняй Беларусі

арышту паслоў у дзень адчыньня сойму і 3) у справе спыньня сьудна над Грамадой у Вільні.

З прычыны адмовы ў слове, адожаны і паваны камунікат у прэсу, а таксама разам з украінскім „Сельробам — лівійцаў“ зрабілі абструкцыю-пратэст, дамагаючыся такім спосабам слова. Пас. Я. Гаўрыліку за гэта была зроблена маршадкам увага з залясеньнем у працякол. Іншыя паслы сталіся ахварай напад у боку пэпэсаўскіх „гэроў“, якіх пашчотныя вушы не маглі вытрымаць „голасу“ сьцялянска-работніцкіх паслоў.

Праца на далейшы час

У зьвязку з ухваленьнем уаўскі аб стварэньні надзвычайнай камісіі для расьсьледваньня выбарных надужыцьцяў, паставіліся вьваріцца да беларускіх працоўных гушчаў і заклікам зьбіраць усе матар'ялы аб выбарных надужыцьцях з боку адміністрацыі і перадаць іх у клуб для перадачы на прызначэньні.

У найбліжэйшы час сабраць сходку, на якой апрацаваць больш дэкладую праграму дзейнасьці.

Лёрды хочуць падкупіць аўганскага падышаха

ЛЭДАН, 9. Орган работнай партыі „Дэйлі Геральд“ піша: „Ёсьць сур'ёзныя падставы меркаваць, што ў Лёдане былі зроблены ўсе намаганьні, каб пераканаць аўганскага падышаха, што англя-філіпінскае палітыка з яго боку мэта-б зьніжыць пашуны матар'яльнае карысьці“.

А імовна — пашуны ў пэдакцыі мільянаў фунтаў стэрлінгаў і абмежаваньне канфліктаў войск на індыйска-аўганскай граніцы. Паводле слоў газэты, падыхаў паставіць устрымацца ад абмеркаваньня гэтых прапаноў“.

ПОЛЬСКІ МІН. ЗАМ. СПРАЎ У РЫМЕ

Прыязныя Польшчы артыкулы ў друку пад рэжысэрскую палачку

РЫМ, 9. Польскі міністр замежных спраў Залескі прыбыў у Італію і знаходзіцца ў Веньцы. Прыезд яго ў Рым чакаецца 13-га красавіка.

Рад газэт прысьвячаюць прыезду Залескага артыкулы, пры чым артыкулы гэтыя відавочна зьяўляюцца пераказам аднаго і таго-ж самага тэстсу. Газэты падкрэсьліваюць палітычнае значэньне прыезду Залескага, які 4 гады быў польскім пасланьнікам у Рыме, утварыў з Італіяй гандлёвы дагавор, а таксама і першую польскую пазыку ў Італіі.

Далей значаваецца, што Польшча прымаеся затраціць шмат намаганьняў для зьмяжчэньня сарожскіх адносінах з Італіяй і СССР“. Шмат месца адводзіцца характарыстыцы польска-савецкіх адносінах.

Пісэўдзкам, — гаворыцца ў гэтых артыкулах, — удалося больш поўна высьвятліць адносіны СССР, з якім з пераменным посьпехам выдучца гандлёвыя перамовы“.

Газэта-фальшыўка фабрыканта Коты

ПАРЫЖ, 4. Выдавец рэакцыйнай газэты „Фігаро“ і вядомы фабрыкант партыі Коты падрыхтаваў выданьне новай газэты „Прыяшэль Народу“. Газэта прызначаецца для масавага чытача і павінна служыць для барацьбы з камунізмам.

Левы друк абуралі назвай газэты, якую пасіў орган Марата.

„Мірная“ роля Італіі на Міжземным моры

РЫМ, 9. „Панова д'Італія“, праводзячы палеміку з артыкулам „Тав“ наконт спатканьня Мусаліні з турэцкім міністрам замежных спраў Таўфік-Рухдзі-бэем і грэцкім міністрам замежных спраў Міхалакаўласам, піша: „Італія — адзіная дзяржава Міжземнага мора, якая імкнецца арганізаваць супрацоўніцтва міжземнаморскіх краінах, між тым, як іншыя дзяржавы, імкнучыся да ўстаўленьня ўласнай гэгэмоўні, стараюцца іх разьдзяць. Італія ўстававіла прыяцельскія адносіны з Гішпаніяй і вараў дрымае моры да ўстаўленьня такіх-жа адносінах з дзяржавамі ўсходняй падоўі Міжземнага мора. Што датычыць Грэцыі, дык усюкі, хто быў на ўсходзе, пераканаецца ў натуральнасьці італа-грэцкага супрацоўніцтва“.

У Турцыі царква адлучана ад дзяржавы

АНГОРА, 9. Турэцкі парламент ухваліў папраўкі да канстытуцыі, якія канчаткова ўгадніюць канстытуцыю Турцыі з прынцыпам адлучэньня царквы ад дзяржавы. У рэвалюцыйнае гэтага закону гаворыцца, што „Турэцкая рэвалюцыя канчаткова адлучыла царкву ад дзяржавы“.

Лёрды хочуць падкупіць аўганскага падышаха

ЛЭДАН, 9. Орган работнай партыі „Дэйлі Геральд“ піша: „Ёсьць сур'ёзныя падставы меркаваць, што ў Лёдане былі зроблены ўсе намаганьні, каб пераканаць аўганскага падышаха, што англя-філіпінскае палітыка з яго боку мэта-б зьніжыць пашуны матар'яльнае карысьці“.

А імовна — пашуны ў пэдакцыі мільянаў фунтаў стэрлінгаў і абмежаваньне канфліктаў войск на індыйска-аўганскай граніцы. Паводле слоў газэты, падыхаў паставіць устрымацца ад абмеркаваньня гэтых прапаноў“.

Кампанія за зварот Францускае канцэсіі

ТОКІЁ. Я. Як даношы агонцтва Сім-буи Рюга з Ханькоу, кітайскі Улад разгортвае кампанію за зварот кі-таю францускае канцэсіі. Кампанія выйшла адмова францускага консула задаволіць дамаганні кітайскіх улад выдаць 70 камуністак, які быццам хаваюць на абшары францускай канцэсіі. Улады францускай канцэсіі ўжываюць рад ваенных пераборот.

Амерыканскія педагогі хва-ляць савецкую школу

НЬЮ-ЁРК. 8. На 8-ай штогоднай канферэнцыі амерыканскай прагрэсыв-най педагогічнай асацыяцыі, якая пра-цавае найбольш перадавыя метады педагогіі, выступіла дотар Люсі Віль-сон, якая паведавала пра асаблівасці амерыканскай школы. Дотар Вільсон паведавала, што ў СССР з поспехам ужываюцца тыя педагогіч-ныя тэорыі, якія ў Злучаных Штатах знаходзяцца яшчэ ў асперыменталь-най стадыі.

«Расійскія дзеці»,—завяла Вільсон, не прымушаюць завучаць сотні фак-таў. Дзеці зумягаюць у працэсе выра-шэння практычных пытанняў». З асаблівай похваляю Вільсон адгукнулася аб рабочых факультэтах.

Латына-амерыканская праф-каифэрэнцыя

МАСКВА. 7-га красавіка латэліса пасяджэнні латына-амерыканскай праф-саюзнай канферэнцыі, у якой бируду ўдзельнічалі прадстаўнікі прафсаюзаў Цэн-тральнай і Паўднёвай Амерыкі, работ-нікі рэвалюцыйнага прафруху ПАЗШ, Пі-ліпіна, Португаліі, Італіі, Францыі, Іта-ліі і т. д., а таксама прадстаўнікі вы-канаўчага бюро Прафінтэрну. З дакла-дам аб задачах латына-амерыканскага прафруху выступіў т. Лавоўскі.

Смалявіцкая райарганізацыя ЛКСМБ, Менскае акр.)

Райком ЛКСМБ надаўна праводзіць абследаванне 5 ячэек ЛКСМБ ра-ёну па пытаннях росту ячэек, удзе-лу партыйна-кажсамольцаў у пра-цы камсамольскіх ячэек і працы з камсамольцамі пераросткамі.

Што-ж паказала абследаванне? У абследаваных ячэйках з вер-сасня 1927 году па сакавік 1928 году прынята 19 чалавек, з іх 5 дзівічых. Калі праглядзець склад прынятых, дык рэзка кідаецца ў вочы, што ў складзе прынятых на-ма ніводнага сельска-гаспадарчага рабочага і батрака. З 17 прыня-тых сляпі палову—8 чалавек—складаюць сярэднікі.

Абследаванне паказала, што ячэйкі да пытання прыёму ў кам-самольскія падыходзілі неахайна, не правяраўшы палітэвалі паступа-ючых і ня прычыгваліся ўступяю-чы да грамадскай працы.

У выніку такога прыёму наг-лаўся рад неэтычных учынкаў ся-род маладых камсамольцаў.

За апошнія часы палепшылася масавая праца сярод беспартый-най моладзі ў некаторых ячэйках. Так, Пліска ячэйка праводзіла палітэтарэй, на якіх за правіль-ныя адказы даваліся прэміі. Пра-водзіліся культветчары з пастаноў-каю на іх дакладаў.

Ніводнага з абследаваных ячэек не чаглавала вучогу беспартыйнай моладзі ў раёне дзейнасці ячэйкі. Ленін абстаіць справа з беспартый-ным актывам моладзі, апошні пры-чыгваецца да ўдзелу ў гуртках як драматычных, каравых, палітыч-ных, а таксама на алектрыі схо-ды камсамольскіх ячэек.

У абследаваных ячэйках 12 кам-самольцаў—пераросткаў, з іх 5 ра-бочых, 3 сляпі, 2 бедныя і 2 слу-жачыя. Усе пераросткі бяруць ак-тыўны ўдзел як у камсамольскай, так і грамадскай працы,—зьяўля-юцца членамі бюро ячэйкі, членамі сельсаветаў і БСУ.

З верасня месяца Пліска і Юраўская ячэйкі не перадалі ў партыю ніводнага камсамольца. Жажоўская і Воратаўская ячэй-кі за гэты час перадалі ў партыю 3-х камсамольцаў—сляпі бедня-коў.

Камсамольцы - пераросткі наву-чаюцца ў палітгуртках пры парт-ійскіх ячэйках.

Абследаванне паказала на неаб-ходнасць умацнення культмаса-вае работы сярод батрацкай і бед-няцкай часткі моладзі, і ўмац-нення парт'ядра за кошт вытры-маных камсамольцаў—сельска-гас-падарчых рабочых, батракоў і бед-някоў.

Алесь Ліпнёў.

Работа, якую праводзіць Асо-авіяхім на вёсцы, у сучасных умо-вах мае выключнае значэнне. Больш інтэнсіўна павінна правод-зіцца растуначальная праца аб міжнародным становішчы, аб на-шай палітыцы міру.

Адпаведна з гэтымі павінна ўзмац-ніцца і дзейнасць вясковых ар-ганізацый, па падрыхтоўцы насель-ніцтва да абароны, па актывным удзеле Асоавіяхіму ў правадзімай сельска-гаспадарчай кампаніі. Асаб-лівае значэнне набывае міжабо-равая работа, скарыстанне тэры-тарыяльных збораў.

Але-ж на гэтым задача Асоаві-яхіму ня вычарпываецца. Было-б надта дрэнна, калі-б уся праца та-варыства гэтым абмежавалася. Пы-танні гаспадарчых, культур-най рэвалюцыі—усе яны спрыяюць умацненню абароназдольнасці краіны, а таму міма Асоавіяхіму яны прайсці не павінны. Пра-даваць у таварыстве на карысць толькі самота таварыства нельга. На вузкай абмежаванай рабоце мы сляпіцца ня можам.

Кожная арганізацыя, кожны член Асоавіяхіму павінны ведаць, што акрамя ўсяго іншага, адна з га-лоўнейшых нашых задач на вёсцы заключаецца ў тым, каб мы дапа-магалі паказаць сляпіну нерава-гу калектыўнае гаспадаркі над ін-дыўдуальнай.

Давесці, што прытасаванне хэ-

скай гаспадарчы—у дзёны і выдзеньні пасеўнай кампаніі ўдзельнічаюць у дзёны ад гэтага гэтага году. І толькі ад гэтага будзе залежаць далейшае яго існа-ванне на вёсцы, далейшы яго рост за лік сляпства.

Мы цалком і поўнасьцю зга-джаемся з тав. Кліўдовым, які на старонках «Красной Звезды» ўзняў пытаньне аб неабходнасці ста-павіць пры саветах Асоавіяхіму ка-місіі па працы на вёсцы. Асабліва гэтая камісія неабходна ва ўмовах Беларусі. Ва ўмовах Беларусі іх можна і неабходна арганізоўваць пачынаючы з раёну і да цэнтраль-нага савету Асоавіяхіму. Практыка паказала, што ў выніку з тым, што мы ня маем сталых працаўні-коў, якія займаліся-б пытаньнем работы на вёсцы, уся правадзімая праца Асоавіяхіму і яго камісіямі да гэтага часу мала закранула вё-ску.

Урэшце, абавязкам вясковых ка-місій Асоавіяхіму павінна быць та-кая работа, якая сувязь з шэфтава-рыствам, уздымаючы туды сваіх прад-стаўнікоў, праз якіх праводзіць сваю работу на вёсцы. Шэфтава-рыства за апошні час пачалі ці-кавацца працаю на вяснянацкіх вё-скі. Шэфтаварыствам купляюць вай-сковую літаратуру, стрэльбы і пля-каты для вёскі. Але часам ня ве-даюць, якую літаратуру купляць, траціць імат грошай на непа-требныя для вёскі вайсковыя пры-ладаў.

Чаця здароўца выпадкі, калі пасылаюць у вёску па лініі шэф-

тывых камісіяў пры асаблівых умо-вах кіравалі-б усею работай на вяснянацкіх вёскі.

Зараз, калі мы стаім перад па-чаткам летняй вучобы Чырвонай арміі, перад Асоавіяхімамі выста-ваецца яшчэ адна задача, задача вяснянацкіх вёскі ў тым, што Асо-авіяхіму неабходна летнюю вучобу Чырвонай арміі скарыстаць для вяснянацкіх вёскі.

І апошняе пытаньне—гэта па-гляднае дэманстраванне іхэй Асо-авіяхіму на вёсцы. Тут мы маем непачаты край работы. Кіно-карці-ны, прысвечаныя спецыяльна пы-таньням абароны, павінны перасоў-вацца ў вёску хутчэй, чым гэта было да гэтага часу, тым больш, што за гэтымі карціны плаціць не патрэбна!

Мы як у горадзе, так і ў вёсцы зьбіраем сродкі на пабудову сама-лётаў. Сляпіне па ўсе заклікі парт-ыі і ўлады ўзмацняць абарону краіны алкаікаюцца. Але-ж неабход-на памятаць, што, даючы гэтыя сродкі, 80-90 проц. вясковага на-сельніцтва ніколі ня бачыла гэтых самалётаў, на якіх ідуць іх еродкі. А калі іны раз бачылі, дык над-та высока ў паветры.

Беласоавіяхіму, які на мае сва-іх уласных агітсамалётаў, неабход-на будзе ўжыць максимум энэргіі, каб летнюю вучобу дзёныкаў ска-рыстаць, там, дзе будзе магчыма, для паказання і дэманстраванья самалётаў насельніцтву.

ГОМЕЛЬ. Прэзідыум акрыянэнае му прываў неабходным у маі пры-ступіць да пабудовы хлебававоду ў Гомелі. Хлебававод абыдзецца каля 210.000 рублёў.

257.000 руб. на шлях-вае будаўніцтва

МАГІЛЕВ. Уста на шыльсавіе бу-дуйтася па акрузе асынавава 19 тысяч руб., з якіх на шыльс акру-гозата значыцца 150 тысяч руб. і ра-дыотага—32 тыс. руб.

Пачэсана з сум самаабкладанья выдаткаваць на шыльсавіе будаўніч-тва 65 тыс. руб.

Ад рэдакцыі

У апошнія дні наша газета паступае да падпісчыкаў з не-каторым спазненнем. Глу-мачыцца гэта ростам тыражу газеты і некаторымі тэхніч-нымі недахопамі экспэдыцыі.

Для ліквідаванья гэтых ненар-мальнасцяў намі ўжо пры-няты меры.

Рэдакцыя атрыманы выпі-санья з-за граніцы лінацыі, устаноўка якіх значна паско-рыць набор і выпуск газеты, а таксама і дастаўку яе на-шым падпісчыкам.

У ПОЛЬШЧЫ

IV. Мост або канава

Якімі-б ня былі рознастайнымі пытаньні, адказ вы пачуеце адзі: — Чаму вы закрываеце украін-скія школы.

— А вось бачыце, наша дзяр-жава маладая, нам усяго дзесяць гадоў...

— Чаму ў вас лўрэнны у лап-сёрдаках забаронены ўваход у га-радскі парк.

— Маладая дзяржава, усяго дзе-сяць гадоў...

— Чаму ў вашай гаспадыніцы ў вестаблюі такал раскоша, а ў уборыную вайсці нельга.

— Нам усяго дзесяць гадоў...

Дэпраўды, другога адказу я ня чуў. Любую ведарэчасць тут апраўдваюць падазронай мола-дасцю, быццам Польшча—гэта чыста сляпская дзяржава, якая ўпяршыню пазнала культурнае жыццё, быццам гэта нават ня Польшча з яе пышнай гісторыяй і багатай мінуўшчынай.

Аднак, шавінізм палікаў наглад-вае не адзёр дзесяцігадовага хлоп-чыка, а запущаны склероз. Ён за-цімплі сьведомасць краіны, даво-дзячы захаванне да фатышывому, ахвирнасьць да злоўжываньяў. Атрываньне такоа моцнае, што часта пацярпеўшыя нават добра сабе не ўдзельна. Так, напрыклад, у польскіх літаратурных колах за-рав узносяць у гару ангельскага авантурнага аўтара Капрада. Пись-мевнік Капрада, праўда, добры, тыпу і калібру Джака Лендана. Палікі, аднак, творца аб ім ня інакш, як аб «геніі». Вы думаеце, гэта загалпненне прыгодніцкім ра-манам. Не, Капрада ўносіць і эстэты, і «завушнікі», і вучні Пруста, і ворагі сюжэтнасці. Раз-гадае? Возьмеце «Літаратурныя ве-дамасці».—там у кожным нумары які-небудзь новы артыкулчык аб «польскай сутнасці» Капрада, пісьмевнік-паліка, які не напі-саў ніякага ніводнага радка.

Але калі вы адважыцеся сказаць, што непамерны культ Капрада ў Польшчы тлумачыцца яго паха-джэннем, налякі абурацца, пры-тычы зусім шчыра.

Гутары з пісьмевнікамі спачат-ку яшчэ проста здзіўлялі. Мы, рас-ійцы, заўсёды любім накрытыка-ваць нашы перадкі: пабурчэць на бюрасатызм гэі ці іншай устано-вы, высмяіць—глядзічы на гусце—«гітары» або «амарыванізм», «гой ты есць» або «мессельпром-шчыну». Аб немцах і гаварыць няма чаго: гэта педантычныя і сшанельны самалаяльнікі. Але на-ваць француз, пры ўсёй яго самаза-каханасці, даволіць сабе аблаць дэмаседтва раўт'ера, старасць мо-ладзі, адсутнасць сьмелых перава-ротаў і добрых ваннаў, Клеман Во-тэля і сваю кавсёржэжу. Ня тоа палікі. Я гутарыў з пісьмевніка-мі самых розных вірунаў, гута-рыў не афіцыйна, но, за бутэлкай віна «падушам». З многімі з іх я пасябраваў. Але ўсе яны лічылі сьвятым абавязкам пакрываць «сваа», «польскае», нават калі гу-тарка ішла аб самым дзікім. Яны ня опыніліся перад абаронай ап-тысэміцкіх выпадкаў або дрэнных папірос. Так, стоткі у вафейні, дзе толькі што цытатавалі вершы Сьвядрава або Пастэрнака, ператва-

раўся ў парту з пачынаючымі ды-плетаматамі.

Так, спачатку я толькі здзіў-ляўся. Потым мяне пачала абха-пліць трывога. Справа-ж тут не ў папіросах. Ну, няхай добрыя... Справа зусім у іншым: у Англіі, у Кітаі, у нафце, у «прэсах», у колькасці мундураў на Маршал-воўскай і ў колькасці фунтаў на берагох Тамзы. Справа—у вайне.

У Варшаве ёсць літаратурнае кафе—«Малая землянская»,—туды прыходзяць польскія паэты і поль-скія афіцеры. Яны ня толькі оусе-дзі па століках. Яны—сябры—прыяцелі. Кажуць, гэта пачалося пасля перамогі Пілсудзкага—га-луны ўвайшлі тады ў польскую літаратуру. Нацыяналізм у асоба «каманданта» набыў рамантычны фяёр, і ён заўладаў паэтычнымі сэрцамі. У многіх газэтах, успамі-наючы аб Пілсудзкім, пішуць «Я» з вялікай літары. Што газэты—паэты ў верхах абагаўляюць яго. Я бачыў у накой аднаго вельмі га-ленавітага і вельмі «левага»—два партрэты Пілсудзкага. Гэта былі не дакуманты эпохі, але абразы...

Антычнае злучэнне ліры і лука настолькі ўвайшло ў традыцыі, што тут нават чужаземным пісь-мевнікам амазваюць ваюны гонар. Я кажу, вразумела, не аб сабо:

мае выводнікі былі зусім дывіль-нымі людзьмі. Але калі прыехалі ў Варшаву Чэстартон і Вальмант, у гонар іх наладзілі вайсковыя скач-жачкі афіцерам, пані Вальмант, не ня даўна, усяго толькі салдатам. Вайсковы арнестр выконваў рытмы і маршы.

Сядаў я нека з польскімі пісь-мевнікамі ў начным «дансігу» сярод кампаніічэчнай бутафоры падобных месц, сярод джаз-банду, палынку і сугэнараў. Гаварылі мы, здаецца, аб «сюррэалістых». Нача-кана пахта прынес вятчарную га-зэту. Інтэрв'ю з Пілсудзкім. Піл-судзкі сказаў: «Я ўсю ноч ня спаў». Пілсудзкі адказаў Вальде-марасу. Пілсудзкі... Я паглядзеў на твары маіх сабутэльнікаў: за-халенныя, пашана, вера. Вось тут мне зрабілася жудасна. Зьявіяюцца картм дзяржаў і дэзунгі, сьця-гі і ідэі, але жыве гэта аднасьць, пібы, вольнадумных людзей патасу сломам і вайскавай музыцы. Кто ведае, можа заўтра мы, якія зараз мірна гутарым за бутэлкай віна, будзем стаць адзія супроць дру-гога са стрэльбамі?

Некалькі разоў я загаворваў з польскімі пісьмевнікамі аб маг-чымасці новай вайны. Яны ў го-

та ня вераць, праўдывей: ня хо-сьмейваць. Усё гэта: і «нам дзе-сяць гадоў», і вайсковая вучоба амаль што ў калысцы, і ружовыя мары аб «Жэнэве»—усё гэта дык-туецца «лабасцю, нервовасцю, зьбянтэжанасцю. Неадпаведнасць паніж пастаўленай задачай і сла-мі краіны нараджае агульнае замі-шаньне, ператварае і палітыку дзяржавы, і псыхалёгію звычай-ных людзей у гістэрычны прыпа-дак нячуванай маруднасці.

Польшкі кіраўнікі, а за імі та-кая нездольная да крытыцы інтэлігенцыя, хочуць быць варта-нікамі Захаду на нейкіх барбар-скіх межах. Гэта называецца: «ахоў-ваць лацінскую (?) культуру».

Польшча магла быць мостам між Расіяй і Эўропай. Яна мчы за лепшае быць вайскавай пан-вай і, бачачы здзіўлены погляд, в абочых бакоў вынапага раз-дзелу, погляды расійцаў і немца-йна кідаецца, мяняе усё сваё да-ро на амуніцыю і ў роспачы па-ча: «Я ня спаў усю ноч... Я адказаў Вальдемарасу»...

Канава, вразумела, будзе сва-пана. Я хачу верыць, што г-эробіць не слябры, а розум.

(Працяг будзе)

Я не хачу ні направаць, ні вы-сьмейваць. Усё гэта: і «нам дзе-сяць гадоў», і вайсковая вучоба амаль што ў калысцы, і ружовыя мары аб «Жэнэве»—усё гэта дык-туецца «лабасцю, нервовасцю, зьбянтэжанасцю. Неадпаведнасць паніж пастаўленай задачай і сла-мі краіны нараджае агульнае замі-шаньне, ператварае і палітыку дзяржавы, і псыхалёгію звычай-ных людзей у гістэрычны прыпа-дак нячуванай маруднасці.

Польшкі кіраўнікі, а за імі та-кая нездольная да крытыцы інтэлігенцыя, хочуць быць варта-нікамі Захаду на нейкіх барбар-скіх межах. Гэта называецца: «ахоў-ваць лацінскую (?) культуру».

Польшча магла быць мостам між Расіяй і Эўропай. Яна мчы за лепшае быць вайскавай пан-вай і, бачачы здзіўлены погляд, в абочых бакоў вынапага раз-дзелу, погляды расійцаў і немца-йна кідаецца, мяняе усё сваё да-ро на амуніцыю і ў роспачы па-ча: «Я ня спаў усю ноч... Я адказаў Вальдемарасу»...

Канава, вразумела, будзе сва-пана. Я хачу верыць, што г-эробіць не слябры, а розум.

(Працяг будзе)

Абураючая двухгадовая цяганіна

(А Д К Р Ы Т Ы Л І С Т)

Паважаны тав. ВІНАГРАДАЎ!

Вы напэўна памятаеце бухгалтара Жысёліна? Калі вы яшчэ сталі на чале парткалегі гомельскай губ. КК-РСІ (гэта было ў 1926 годзе), вы гарача выступілі ў абарону Жысёліна—тады яшчэ бухгалтара гомельскага жылкаапсаюзу. Ваш артыкул—«Аб фінкцыйных і дутых балансах»—у «Лескоў Правде» ад 7 мая 1926 г. карабіў тады шмат шуму.

Вы тады зусім заслужана і аганілі віраўнікоў жылкаапсаюзу і паказалі, што КК-РСІ цвёрда стаіць за абарону рэвалюцыйнае законнасці і ня дасць у крыўду часных работнікаў савецкага апарату.

Але даволіце коротка раскажаць нашым чытачом гісторыю бухгалтара Жысёліна.

Бухгалтар Жысёлін працаваў на Брылеўскіх паравых цагельнях, якія былі ў распараджэнні гомельскага кмунаддзелу.

У пачатку 1925 году гомельскі жылкаапсаюз стаў камп'юнаваму кмунаддзелу, а яшчэ праз год жылкаапсаюз пастараўся ад свайго камп'юнавага назвавіцця і стаў поўнаўладным гаспадаром цэляўняў. Да гэтага часу і адносіцца канфлікт паміж бухгалтарам Жысёліным і віраўнікам жылкаапсаюзу—старшынёю Прыгаравым і яго намеснікам Марголіным.

У балансе, які склаў бухгалтар Жысёлін, прыбытак быў акрэслены на Брылеўскай цагельні ў 32.855 р. 20 к. Калі Жысёлін паказаў гэты баланс свайму начальству, Прыгараў палажыў рэзалюцыю: «Бухгалтару заводу. Прыбытак сьпісаць поўнасьцю».

Гэта рэзалюцыя Жысёліна падтаўдзілі. Ён звярнуўся за рашчумачэньнем да Прыгарава. Той ахвотна яму высьведзіў.

— Вы ж ведаеце — камундзель памір... Мы цяпер гаспадары. І мы лічым, што затрыманнае прыбытку камундзель не павінен атрымаць ніводнай капенкі. Вось я вам і прававую ўтаіць прыбытак.

Бухгалтар Жысёлін стаў даводзіць, што ўтаіць прыбытак — немагчыма, што гэта будзе падлог. А за падлог у першую чаргу адказа ён — бухгалтар.

— Я старшыня жылкаапсаюзу і прапаную вам гэты прыбытак сьпісаць поўнасьцю. Адказаць буду я.

— Буды-ж вы даволіце яго сьпісаць?

— Буды хочаш, хоць на неба. Хоць, можаце сьпісаць і на амартывацыю.

— Даволіце, на амартывацыю вазьмецьце поўны процант, устаноўлены законам. Вы можаце склікаць

а в пункту погляду бухгалтэры недарэчным і неажыццёўным.

Але яшчэ да гэтага два вачальнікі Белкаапсаюзу—Прыгараў і Марголін на рапарце, што быў наданы бухгалтарам Жысёліным у праўдзёнае жылкаапсаюзу аб тым, што ён не знаходзіць магчымым выканаць распараджэньне аб выключэньні прыбытку з балансу, наладзілі рэвалюцыю: «3 прычыны неаднолькава даных распараджэньняў аб выкаваццях работ па сканчэньні справаздачнасці і складаньня балансу, справаздачнасць сьстэматычна запатывалася на розных прычынах, што шкодна адбывалася на справе. Акрамя таго, я выконваўся ім простыя распараджэньні праўдзёнага па розных павалах і без усякіх паводаў. Праўдзёнае паставіла звольніць яго, згодна 47 артыкулу код. законаў аб працы, узгодніўшы гэтае вытаньне з РКК».

Тады, пры вашым удзеле, тав. Вінаградаў, адбылося пасьледзёнае калегіі РСІ, на якім было ўхвалена высьсёды заключэньне аб тым, што Жысёлін звольнен няправільна і што ён павінен быць зьвернут на сваю пасаду. Акрамя таго вы зганілі Прыгарава і вытлумачылі яму яго няправільныя дзеянні.

Вы былі пераконаны, тав. Вінаградаў, што рашэньне губ. КК-РСІ зробіць уплыў на толькі на Прыгарава, але на ўсіх гаспадарнікаў, аб чым вы выказалі пераконанасьць у сваім артыкуле ад 7-га мая 1926 г...

З таго часу шмат уцяжэ вады. Гомельская губерня пасьпела ліквідавацца, Гомельская губ. КК-РСІ перафармавалася ў акруговую КК-РСІ. Вы даўно ўжо знаходзіцеся ў Менску, вылоўліваючы бюракрату ўжо ва ўсебеларускім маштабе, многія і многія зьмяніліся, але...

Ваша пастанова аб аднаўленьні Жысёліна ў яго пасаду да сьбывошняга дня ня выманана. Жысёлін на працягу 2 год лічыцца на вучоце біржы працы і ўсё яшчэ ня мае работы...

Быць можа вы хочаце ведаць падрабязнасьці двухгадовых зьдэкаў з чалавека, які чэсна адважыўся не згадзіцца з незаконным распараджэньнем сьвайго начальства? Што-ж, сьправа варта таго, каб не пашкадаваць часу і працы і раскажаць аб ім больш падрабязна.

Калі бухгалтар Жысёлін прыншоў у жылкаапсаюз а выліскаю з пастановы КК-РСІ, яму казалі:

— Бяручы пад увагі вашу перагружанасьць работам на Брылеў-

скамі, дык атакі на Жысёліна аднавіліся.

Гэтым разам атакаваў яго ўжо галоўбух Шыфрын, чалавек няпэўнай парадачнасьці. Ён стаў пераконваць Жысёліна перарабіць баланс так, як хоча начальства. Доўгі час яго ўмаўлялі, прымалі самыя тонкія мэры ўздэвейнічанья, але Жысёлін адмовіўся наадрэз.

Вынік яго ўпартасьці ня прымуціў сябе доўга чакаць. 1-га лістапада 1926 г. Жысёліну абвясцілі, што ён «у зьвязку з рэжымам эканоміі звольнены па скарачэньні штату».

І чэсна працаўнік, бухгалтар з 30-гадовым стажама, які мае вялікую сям'ю, член саюзу з 1918 г., высецеў за дзверы «з прычыны скарачэньня штатаў». І ня глядзячы на тое, што Жысёлін даводзіў няправільнасьць гэтага зьдэвейня, што пры скарачэньні штату треба звольніць у першую чаргу тых, што паступілі назьвэй, — а такіх было трох (пейкі Пярлоў—сын рабіна, швагер галоўбуха—Эстрын і швагер намесніка галоўбуха—Пісароўскі—ня член саюзу і прыняты без біржы працы), потым людзей з меншым стажама і кваліфікацыяй і больш забясьпечаных, — усё-ж начальства паступіла пасьвойму.

Жысёлін пашоў у РСІ. Тут яму абяцалі поўную дапамогу. Але адначасова Жысёлін накіраваўся і ў аддзел працы. І ў гэтым заключэлася яго паньня. РСІ, даведзўшыся, што канфлікт пашоў на прафсаюнаў лініі, паставіла сьмысьць разбор справы і чакаць рашэньня прафарганізацыі, а ў прафарганізацыі справа пачала пераходзіць у адной інстанцыі ў другую і потым наогул кудысьці прапала. І да 31 сьнежня 1927 г. аб справе ня было ніякіх вестак.

12 студзеня 1928 г. акруговая РСІ перадала члену гарсавету тав. Яхніну сьваргу Жысёліна для расьсьледваньня, і тав. Яхнін прыняў, што заява Жысёліна пацьвердзілася на ўсё 100 проц.

Зноў пашла справа гуляць па працоўных інстанцыях. З РСІ ў аддзел працы, з аддзелу працы ў прымірыцельную камору, і, урэшце, з прымірэмэры ў бюро нагляду Наркампрацы, якое гэтымі днямі павінен высьсёды сваё пастанову.

Мы ні на хвіліну не сумняваемся, што пытаньне будзе вырашана на карысьць Жысёліна, што Жысёлін атрымае задавальнэньне за два гады вымарстваў, хваліваць і гонару і зьдэкаў.

Але мы ня можам прайсці і спакойна міма самага факту—нявыкананьня пастановы Гомельскай губ. КК РСІ ад 2-га красавіка

Дзе чуласьць да рабочых патрэбаў?

Да агляду страхкас

Блытаніна з дапамогай

(У Менскай страхкасе)

Калі справачнага вака Менскай страхкасы—пастаянна чаргі. Частыя непаразумеьні пры выдачы дапамогі—прычына гэтаму.

Першы факт: Паліўкін і Давідовіч—беспрацоўныя будаўнікі. Працавалі ў працкалектыве на набудове шчотачнай фабрыкі да 7-га сакавіка г. г. Пасьля зьдэвейня яны запяталіся ў загадчыка сэкцыяй будаўнікоў біржы працы, ці патрэбна аднавіць кніжкі для атрыманьня дапамогі.

Не,—адказаў ваг. сьвэцый,—у вас ёсьць адпаведныя адметкі аб рабоце ў працкалектыве, а таксама і аб беспрацоўі. Нічога больш ня треба!

На гэтай падставе яны не аднавілі кніжак. Калі-ж 3-га красавіка т. т. Паліўкін і Давідовіч прышлі ў страхкасу для вядчых вліжак, апошніх ял прынялі.

— Треба аднавіць,—аўтарытэна залілі ў страхкасе.

— Як аднавіць? Нам-жа казалі, што ня треба.

— Не перашкаджайце працаваць! Наступны!

Яны падалі заяву прэзыд. камітэту страхкасы. Але і гэта не дапамагло. Прэзыдэнт адмовіў у выдачы дапамогі за сакавік месяц.

Другі факт: т. Камароўскі, чор-

пработы, член саюзу будаўнікоў, працаваў у будаўнічым трысьце да 15-га студзеня 1928 году. Пасьля зьдэвейня ён атрымаў у страхкасе дапамогу: за люты месяц—12 руб. 32 к., за сакавік-жа яму выдалі толькі 8 руб. 32 к.

— Чаму гэта так,—зьдэвейся Камароўскі.

— Ня ведаем. Треба зрабіць даведку.

І даведка робіцца на працягу некалькіх дзён.

Трэці факт: рабочы атрымаў дапамогу ў студзені 8 р. 32 кап., у лютым—9 руб. 75 кап., а ў сакавіку яму выдаюць толькі 1 р. 75 к.

— Прынесце даведку, што вы ня сезонны рабочы,—казалі ў страхкасе.

Праг паўру дзён рабочы прынесіць даведку.—Гэтага мала. Прынесце сьпраўку, на якой рабоце вы працавалі.

— Чаму-ж вы адразу не казалі?

— Не перашкаджайце, таварыш, працаваць...

Вось факты, якія самі за себе гавораць. Гэтымі фактамі павінен зацікавіцца камісія па аглядзе страхкас.

Ці гатовы раёны да сяўбы

Член калегіі НК РСІ тав. Лазоўскі, які вярнуўся з паездкі па Гомельскай акрузе, падаваўся з нашым супрацоўнікам аб падрыхтоўцы раёнаў да пасьўнай кампаніі.

Практычныя пытаньні веснавой пасьўнай кампаніі паўсталі перад раёнамі толькі ў другой палове сакавіка. Плявы веснавой кампаніі складаюцца ў сакавіку ў той час, як у цэнтры яны складзены яшчэ ў кастрычніку месяцы. Падыход да пляну далёка ня рэальны. Так, у Церахаўскім раёне па пляне кантрактыцыя Ільну-валакна можа быць заключэна толькі на 6 гектараў, пры абсьледваньні выявілася, што можна закантрактаваць 162 гектары; Ільнянога насеньня замест 40 гектараў па пляне — можна закантрактаваць 512 гектараў. Ячменю броварнага па пляне нельга было закантрактаваць, а пры абсьледваньні выявілася магчымасьць кантрактаваць 54 гектараў. Гэтыя лічбы назаваліся.

Сельска-гаспадарчыя машыны і насеньне

Ня глядзячы на тое, што ў Белсельсаюзе і на заводах БССР знаходзіцца вялікая колькасьць плугоў, якія пакрываюць у два разы патрэбнасьць населіцтва, у Церахаўскім-жа раёне адчуваецца недахват у плугох, ня глядзячы на шматлікія напамінаццны кредитнага таварыства аб высылцы ім плугоў. На ўсіх іншых відах забясьпечэньня—насьвечнем, угнаоьнем і сельгасмашынамі—раёны забясьпечаны поўнасьцю. Але ўсё гэта ляжыць на складах таварыстваў і прасоўваецца ў вёску на толькі за гатовыя грошы, але і ў краіт вельмі слаба. Ня больш аднаго процанту насеньня, якое ёсьць на складах, ідзе ў вёску. Белскае прасоўваньне насеньня і машын тлумачыцца пазьнім пачаткам растлумачальнай работы ў масах і пазьнім абвясчэньнем цен.

Крэдытаваньне

З кредытаваньнем таксама сьправа стаіць дрэнна. Ня глядзячы на лесны дырэктывы, якія даны 15-м партзездам, аб зьдэвейняні беднякоў ад паручыцельстваў пры атрыманьні кредитаў, наглядюцца выпадкі, калі сьляжэ беднякі ня ведаюць аб гэтым і просяць у заявах аб выдчы ім пазычак без паручыцельстваў. У Глыбоцкім таварыстве пазычкі беднякам не выдаюцца без паручыцельстваў, бо яны

ня маюць аб гэтым дырэктыву. Пры праверцы Гомельскага акрсельбанку выявілася, што месцам ня было дана аб гэтым ясных дырэктыву. Бясавае лініі пры выдачы кредитаў у раёнах не захоўваецца. Камітэты ўзаемадапамогі выдаюць сьпраўкі, якія не адпавядаюць сапраўднасьці. Так, у Церахаўскім раёне камітэты ўзаемадапамогі выдае сьпраўку селяніну, які мае дзвёх кароў і аднаго каця, аб беспрацоўнасьці і ён атрымавае пазычку на куплю каровы. Беднякі прымушаюць яго аддаць пазычку назад. У Насовіцкім раёне кредитнае таварыства выдае кредит у 75 руб. на 6 месяцаў селяніну Казлову (у той час, як паводле дырэктыву пазычкі выдаюцца толькі беспрацоўным), які мае 2 каровы, 1 каця, 4 будынкі, 25 вульняў шчоў, 4 п. пал. дзяссаду і г. д.

Такіх выпадкаў ня мала і яны зьдэвейляюцца не адзінакі.

Як праходзіць ачыстка насеньня

Ачыстка насеньня праводзена на 50 проц. Невыстарчальны посьпех кампаніі па ачысьці насеньня тлумачыцца непадрыхтанасьцю абовоў, несвачасовым пачаткам кампаніі і невыстарчальна праведзенай арганізацыйнай работы. Вельмі часта таксама абозм адпасаца вельмі фармальна да сваіх абавязкаў. На пляне абоз павінен аб'ехаць поўны раён, абоз яго аб'яжджае, ня цікавічыся, ці ўсе сьляжэ ваколільных вёсак ведаюць аб іх празьдзе. Так, у Церахаўскім раёне сьляжэ даведліся аб празьдзе абозу, калі ён ужо праехаў.

Калектывізацыя

Ня глядзячы на тое, што па пляне ва ўсіх раёнах намечана арганізацыя раду калектываў, у раёнах праводзіцца вельмі слабая работа для яго ажыццэўленьня. Так, напрыклад, у Церахаўскім раёне ляжыць пазычка на арганізацыю насеннаводных таварыстваў, і яна не выкарыстоўвалася, бо кредитнае таварыства ня мае інструкцыі, як не сьварыцца. Толькі пры абсьледваньні ўдалося гэту суму аддаць на прызначэньні.

Мэддапамога на перамеле

(Ст. Менск Заходніх чыгунак)

Невялікі фактаў. Рабочы зламаў сабе нагу, яго трымаюць на дычціку 15-20 хвілін, чакаючы насілак з прыёмнага шаю. Чыгуначнік зьдэвейся з мосту, выклікаюць з прыёмнага пакою доктара, там адказваюць—доктара няма. Рабочы параніў сябе калі вока гасечным ключом. Яго прыводзяць да хірурга, апошні вазьўляе: «чаму вы заходзіце ў габіаэт такім брудным».

Можна прывесці яшчэ рад фактаў, але і гэтага досыць, каб мець сьвасе ўяўленьне аб становішчы мэддапамогі на станцыі Менск Заходніх чыгунак. Рабочы сьвардзяцца: некаторыя дактары адпасаца да хворых вельмі няўважліва, доўга прыходзіць станцыя ў чарзе, пакуль пападзеш да доктара.

І сапраўды. Справа мэддапамогі на станцыі Менск пастаўлена дрэнна. Гэта адзначаюць ня толькі рабочыя, але і Мелесі Вучк-

прафсож. У пастанове Вучкпрафсожу гаворыцца: «Прэзыдэнт лічыць, што дактарамі зьвернута мала ўвагі на абслугоўваньне чыгуначнікаў, ва многіх выпадках мэддапамога аказвалася несвачасова, затрымлівалася выдача лякарстваў, адсутнічаў індывідуальны падыход да хворых».

Чым жа тлумачыцца такі стан мэддапамогі на станцыі? Зразумела, тут мае месца бюракратызм. Але цалкам абвінавачваць мэдпрсонал нельга. Апошні знаходзіцца ў вельмі цяжкіх умовах. Даволі казаць, што 3.500-4.000 чалавек абслугоўваюцца толькі 9 дактарамі. Акрамя таго, невялікая кваліфікацыя некаторых дактараў прымушае рабочых доўга чакаць свае чаргі, каб папасці да «папулярнага доктара». Сродкаў на прасед дактаром не даюць. Бывае, што доктар едзе да хворага на возе, на якім толькі што везьлі сьляжыць. Пліскі.

«Спраўнаманія» Барысаўскай страхкасы

Барысаўская страхкаса памятка на сьпраўку, фактыка «Чырвоны»

лікавая кніжка. Барысаўская страхкаса не зьяві-

У ПРЭЗЫЛІУМЕ НК БССР

Перадача дэяржоўнай

бюлетэня масоваў, якіх у Беларусі налічваецца каля 2.000.000 гкт. Наокал дакладу разгарнулася ашы-

іх — ці кожна бухгалтар зрабіць тавару рэч.

На гэта Прыгараў адказаў: — Я не паведамляю чужым сваіх намэрцыйных таямніц.

— Тады, дазвольце мне пабесці ў РСІ і запытаць, як мае зрабіць. — Ідзеце хоць да бабкі...

Карацей кажучы, бухгалтар Жысклін пайшоў у РСІ і расказаў аб сваёй размове з начальствам. У РСІ інспектар шырока адкрыў вочы і зашпітаў:

— Слухайце, ён гаварыў з вамі ў цывільным выглядзе?

І калі бухгалтар Жысклін запярэў, што Прыгараў у даны момант быў зусім цывільным, інспектар яму сказаў:

— РСІ будзе дамагацца аддаць пад суд увесь склад праўленьня жылсаасягу за прымушэнне ўрадавай асобы зрабіць службовы падлог.

Прав некалькі дзён была вылучана камісія ў складзе галоўбуха гомельскага СНТ і старэйшага інспектара губ. РСІ, якія знайшла патрабаваньне адміністрацыі жылсаасягу юрыдычна незаконным,

вам больш спадобна ўрадоў і праўленьні жылсаасягу. Мы вам вашу пэнсію будзем плаціць, але да заводаў, калі ласка, справы ня майце.

Жысклін здзівіўся. — Як, вы не падпарадуецеся пастанове РСІ?

— Дазвольце, мы ж гэта робім у парадку ўнутранага распарадку, так што ніхто ня можа нас усунуць у тым, што мы ня выконваем пастанову РСІ.

І спраўды, у РСІ было паслана паведамленьне наступнага зместу: «Ваша пастанова ад 2-га красавіка г. г. намі прынята да выкананьня» (!?).

Пасадзіў Жысклін у праўленьні жылсаасягу, нагузілі яго работаў, сталі адносіцца да яго так, быццам ён быў зусім пачочным чалавечкам у жылсаасясе, — не размаўлялі з ім, на прывітанні не адказвалі, адным словам, абвясцілі яму байкот.

Але з прычыны таго, што прыбытак заводу не даваў начальству спакою, а перапрацаваць баліяс, складзены Жыскліным, яны самі не

небудзь у гэтым выпадку!

Павінен-жа хто-небудзь адказаць за тое, што дапушчана двухгадовая цягавіна. Мы ня будзем паказваць іх прозьвішч. Іх выявіць з вялікай дакладнасьцю ЦКБ, якая, мы спадзяемся, зацікавіцца гэтай справай.

Паважаны т. Вінаградаў! У сваім артыкуле «Аб фікцыйных і дутых баліяс» вы пісалі: «Старшыня праўленьня хацеў зрабіцца пудатворцам у галіне белай магіі і дутых баліяс».

Вяўляецца, што старшыня праўленьня жылсаасягу заслугоўвае годнасьці магістра белай магіі ня толькі ў галіне складаньня дутых баліяс, але і ў галіне зьдзекаў над часнымі савецкімі працаўнікамі.

Мы лічым, што людзі, якія здольны на такія справы, не павінны займаць кіруючых пастоў у нашай гаспадарцы. Гнаць іх жалезнаю мятолю — тады часныя працаўніком, адданым вялікай справе працоўных, будзе дыхацца вольней.

Праўдзін.

напрабуе рознымі спраўмі. Вы жадаеце атрымаць дапамогу на паджарнасьці за жонку — калі ласка, штомесячна прыпосьце давернасьць; на кармленьне дзіцяці — 9 давернасьці на працягу 9 месяцаў.

Нядаўна фабком зьварнуўся да ўпоўнаважанага РСІ з просьбай прыняць меры і сьвіньці папярэваю цягавіну. Як.

Пленум ЦСПСБ

Як працуюць нашы клубы

Першае пасаджэньне пленуму ЦСПСБ 9-га красавіка было прысьвечана дакладу тав. Ровіна аб выніках калдагаворнай кампаніі і спрэчках па дакладу, якія занялі і большую частку ранішняга пасаджэньня 10-га красавіка.

Вялікую ўвагу зьявіў пленум і на пытаньне аб выніках зімовай працы клубаў і перспектывах летняй культурна-асветнай работы на Беларусі.

Тав. Кулак, на падставе матэрыялаў абследаваньня, паведаміў пленуму рад цікавых даных аб клубнай працы.

— За апошнія 2 гады, кажа тав. Кулак, культурна-асветная праца ў гэтых галінах значна пасунулася ўперад. У гэтых адносінах ёсьць рад дасягненьняў. Па Беларусі раскінута сетка ў 128 рабочых клубаў. Выходзіць, што кожны 2.000 членаў саюзаў маюць свой клуб. Лічы, як быццам, добрыя. Але я-жа працуюць гэтыя клубы?

Тав. Кулак прыводзіць рад прыкладаў.

Клубы ня маюць патрэбных памяшканьняў, а таму ня могуць задаволіць запытаньняў, якія прад'яўляюць рабочыя і служачыя.

Некаторыя культурныя высоўваюць нават прапанову затрымаць далейшы рост членаў клубу з-за немагчымасьці абслугоўваць цяперашні лік членаў. Такая думка зьяўляецца нясумненна хлусьлівай, бо нельга абмежаваць клубнае членства ёмістасьцю залі для глядачоў.

Як адбіваюцца ў клубах масавыя палітычныя кампаніі? Тут клубы, як самадзейнай грамадзкай работай арганізацыі, няма. Вечары і даклады па гэтых кампаніях наладжваюцца ачаўкай, фабкамі, саюзам. Клубы прапаноўваюць «даць памяшканьне». Так, напрыклад, у заходніку ў Менску з 210 дзён клубнай работы 73 былі забраны рознымі арганізацыямі.

Аб'яднаны клуб друкароў і гарбароў у Гомелі ў працягу году, ня лічачы летніх месяцаў, прадстаўляў сваю залю розным арганізацыям 104 разы. Тут былі праведзены ўсе кампаніі. Але ў памяшканьні клубу, а не самім клубам.

Невалькі заўвага аб масавай мастацкай працы і забавах. Яксьць кіно-фільмаў, якія дэманструюцца на клубным асяродку, навідае жадаць многа лепшага. Клубы зараз прад'яўляюць усё павялічаны попыт на кваліфікаваныя тэатральныя пастановкі. Свае ўласныя гурткі даволі часта не здавальняюць клубных наведвальнікаў. Але піводзін з беларускіх дзяржаўных тэатраў, за выключэньнем трупы Галубка, ня мае яшчэ ў сваім рэпертуары клубных пастановак, і толькі выпадковыя гастролі расійскай драмы і халтурныя канцэрты запаўняюць гэтую пустаць.

Клубы таксама зьявляюцца мала ўвагі на больш простыя і займальныя формы забаў. Паюць у некаторых клубах нездаровыя забавы ў форме скокаў да 5-ці гадзін раніцы і інш.

Работа гурткаў значна ўзмацнілася. У той час, як у мінулым годзе мы мелі 8-10 асноўных тыпаў гурткаў, мы ў гэтым годзе маем 15-20 тыпаў. Асабліва каштоўным треба лічыць вялікі рост і разьвіцьцё гурткаў фізкультуры, вайсковых, шашачных і г. д.

Рад «дзробязяў» прыносіць вялікую шкоду клубнай рабоце. Амаль на ўсіх клубах заўважваецца калі дзьярэй штурхатня і даўса. Часта пакоў клубу загрузаюцца рознымі навучальнымі інстытутамі (літпункт, палітшкола) і пасаджэньнямі. Другая часта будынку заняты шумнымі гурткамі (духавымі, аркестры і г. д.). Буфеты на клубах утрымліваюцца вельмі дражна; няма чыстаты, таных, хатніх закусак і г. д. Зразумела, у зьвязку з гэтым дарослыя рабочыя неахвотна ідуць у клуб.

У адносінах беларусізацы культуры дасягненьні вельмі кевялікія. Клубы ў асноўным усё яшчэ вядуць работу на расійскай мове

З 33 гурткаў (па 31 клубе) 6 вядуць работу на беларускай мове, 4 на ўраўскай і 7 гурткаў на так званай зьмешанай мове. Рэшта цалком працуюць на расійскай мове.

У працоўнае карыстаньне

Прэзыдум ЦКБ заслугаў даклад Наркамзему і саказада НК РСІ аб выніках перадачы дзяржаўнай зямельнай маёмасьці ў працоўнае карыстаньне ў БССР.

Усяго зямлі ў БССР маецца 12.555.842 гкт. З гэтай плошчы на ўласнасьці сялянства да 1917 г. знаходзілася толькі 54,3 проц., астатняя зямля знаходзілася галоўным чынам у руках абшарнікаў.

Калі прыняць пад увагу тое, што ў групу «сялянства» ўваходзіла і кулацкая верхушка вёскі, дык процант землякармьстанья бядняца - сярэднякляскай часткі яшчэ больш павялічыцца.

Кастрычнікая рэвалюцыя праз нацыяналізацыю зямельна-рашуча зьмяніла характар землякармьстанья ў бок найбольшага спрыяньня бяднейшаму сялянству.

Калі нават ня лічыць таго, што савецкая ўлада вядзе ў інтарэсах прамясловасьці і мясцовага пасяльчэства мясную гаспадарку, сялянскае землякармьстаньне ўсё-такі павялічылася на 14,9 проц. г. ё. сялянства атрымала ў сваё карыстаньне ў выніку Кастрычнікавай рэвалюцыі 1.869.315 гкт. зямельнай плошчы.

Большая частка перададзенай яшчэ плошчы (194.491 гкт) зьяўляецца няўжыткавай. Найбольш значную частку астатняй маёмасьці (112.167 гкт) складаюць савецкія гаспадаркі. Згодна пастановы ЦКБ Саюзу ССР і ЦКБ БССР у складзе дзяржаўнай зямельнай маёмасьці павінны застацца толькі: савецкія гаспадаркі, вучасці розага прызначэньня, тарыфікі і вады. Уся астатняя зямельная маёмасьць павінна ў працоўнае карыстаньне сялянства, аб чым ужо Наркамземам зроблена катэгорычная прапанова мясцовай ўладзе. Згодна атрыманыя з месца матэрыялы, перадаць гэтых зямель сялянству правольніца шырокай тэмаі.

Тыя зямельныя фонды, якімі заўладала сялянства ў першыя гады рэвалюцыі, не халіла для надзіленьня зямлі ўсіх блізказямельных і малазямельных гаспадарак.

У зьвязку з гэтым яшчэ да канца 1924 году Наркамземам, згодна пастановы ІУ Сосі ЦКБ VI скліканьня, былі прыняты меры для стварэньня дадатковага зямельнага фонду і скарыстаньня яго для надзіленьня і данадзяленьня бяднейшых сялянскіх гаспадарак. Крыніцамі гэтага фонду зьявіліся: зямлі, якія аказалася магчымым перадаць з зямельнага фонду, з дзяржаўнай зямельнай маёмасьці і ад аброўкі буйных гаспадарак; кінутых і іншых зямель. Падлічваючы ўсё зробленае да 1-га кастрычніка 1927 г. работу на арганізацыю фонду дзяржаўных зямельных маёмасьці і перадачу ў працоўнае карыстаньне, атрыманна наступны малюнак: на 1-X-1927 г. гэтых зямель было 342.598 гкт, з якіх разьмеркавана 580.468 гкт і застаўся 262.130 гкт.

У выніку аграрнае рэвалюцыі ўраўскае працоўнае насельніцтва атрымала да гэтага часу ў сваё карыстаньне 42.500 гкт; да гэтай лічбы яшчэ треба дадаць 11.500 гкт, якія да Кастрычнікавай рэвалюцыі знаходзіліся ў карыстаньні ўраўскай.

Задачай Наркамзему зьяўляецца далейшае разьмеркаваньне сярод бяднейшага сялянства астатку маючага зямельнага фонду і вышуканьне новых дадатковых фондаў для гэтай мэты. Апроч дзяржаўных зямельных маёмасьці застаўся перазьмеркаваным сярод працоўнага сялянства 33.000 гкт б. падлесных плошчаў і 118.000 гкт ад абрэвэ.

Далейшая праца па вымушэньні новых зямельных фондаў будзе ісьці па лініі далейшых абрэвэ лішкаў у шматзямельных гаспадарак, перадачы людзям зямель мала прыгодных для вядоўня асноў гаспадаркі і галоўным чынам на лініі вышуканьня асушэньня

Прэзыдум ЦКБ пастанавіў да распрацоўкі прэксту пастановы па дакладу выдзеліць камісію ў складзе т. т. Хадкевіча, Прышчэлава і Галымана.

Прэзыдум ЦКБ пастанавіў да распрацоўкі прэксту пастановы па дакладу выдзеліць камісію ў складзе т. т. Хадкевіча, Прышчэлава і Галымана.

Пастанова па дакладу аб перасяленьні

Прэзыдум ЦКБ запярэдзіў пастанову па дакладу (які быў зроблены на павярэднім пасаджэньні) аб перасяленьняй справе ў БССР.

Прэзыдум ЦКБ прызваў працу Наркамзему ў галіне перасяленьня адвальнічых і адвальных, што перасяленьне і расьсяленьне на ўмовах БССР, пры існуючай аграрнай перанаселенасьці, мае вялікае як экапанічнае, гэтак і палітычнае значэньне. Маючы на ўвазе, што галоўнымі мерамі аслабленьня аграрнай перанаселенасьці павінны быць у бліжэйшы час разьвіцьцё прамісловасьці, інтэрсіфікацыя с. г. і арганізацыя расублітанскіх фондаў на абмежаваных і малаабмежаваных забалочаных землях, прэзыдум ЦКБ адзначыў, аднак, што і перанаселенасьць у бліжэйшыя гады павінна займаць значнае месца ў працы НКЗ і яго мясцовых зямельных органаў, у зьвязку з чым треба зьявіць належную ўвагу савецкім і грамадзкім органам на перасяленьняй справе.

Прэзыдум ЦКБ пастанавіў зьявіць да ўраду СССР аб павялічэньні перасяленьняга фонду для БССР і аб лепшым абслугоўваньні перасяленьцаў у Беларусі (беларускай, ўраўскай і іншых) у раёнах вадаварэньня як па лініі гаспадарчай, так і па мэдыцынска-санітарнай і нацыянальна-культурнай.

Беларускім дзяржаўна насельніцтва з арганізацыяй з бліжэйшага году выдчы банкаўскіх сродкаў бліжэйшаму насельніцтву на павышэньне і разьвіцьцё перасяленьцаў і на аплата аранжых сум з зямлю, здаваемую ў аранж перасяленьцамі.

У межах узмацненьня сродкаў для перасяленьня і лабудовы на новых месцах, прэзыдум ЦКБ пастанавіў прадставіць права перасяленьцам, як правіла, здаваць зямлю ў аранж на тры гады з моманту перасяленьня.

Пры распрацоўцы прэксту закона аб ільготнах на сельска-гаспадарчым палятку, павінны быць прыняты пад увагу такія ільготы для бедных, якія-б сьцімулівалі аранж перасяленьцаў зямлі пераважна бедноты.

Для аслабленьня аграрнай перанаселенасьці Наркамземпробства дзяржа на праз спецыяльныя экспэдыцыі выйдзе усю колькасьць няўжытковых і малаўжытковых зямель з мэтай шырокай арганізацыі па іх унутры-расублітанскіх каапітывальных фондаў па расьсяленьне і перасяленьне.

Аб складзе сельскіх і местачковых саветаў Гомельскай акругі

Прэзыдум ЦКБ пастанавіў да чарговых выбараў саветаў устанавіць склад сельскіх і местачковых саветаў Гомельскай акругі ў ліку 21 члена і 7 членаў да 10 чла.

Гомельскаму АВК дазволена права прывесці члсьціным дапаможні тых сельскіх і местачковых саветаў, якія зьяўляюцца рэдаваньня маюць лік членаў менш, чым гэта вызначана пастановай прэзыдму ЦКБ.

Жыццёзны

Прэзыдум ЦКБ пастанавіў назначыць тав. Буліна Льва Мафрымавіча намеснікам Народнага Камітара Фізікаў БССР.

Ахова працы ў загоне

„Авось“ ды „Як-небудзь“ — пара выжыць з лексыкону заводзкіх камісій Дарэмныя мары Эканомія — на ахове працы

(Дражджовы завод «Варшавянка», Менск) верхай прыдзецца цяжка цяжкія скрыні.

У часе пабудовы новага ўпаковачнага аддзяленьня, насільччыкі радаваліся, што больш ня прыдзецца цягаць на плячах скрыні з дрожджамі: у плане і каштарысе пабудовы прадугледжана ўсталяўка пад'ёмнай машыны, якая з ледніку будзе падаваць скрыні з дрожджамі і павяліць рабочых ад цяжкай працы.

Мары былі дарэмныя. Харчтрэст ня даў грошай на пабудову пад'ёмкі.

Наша адміністрацыя зьбіраецца ламаць бетонныя столі і бузаваць сходы, па якіх на вышыню 2 на-

«Варшавянка», Менск) верхай прыдзецца цяжка цяжкія скрыні.

На працягу некалькі год рабочыя заводу дабіваліся перад адміністрацыяй заводу, Харчтрэстам і камісіяй па ахове працы ўсталяўкі рукамынікі і душу, але нічога не дабіліся. Праўда, адміністрацыя два разы імкнулася ўключыць у плян пабудовы ўсталяўку рукамынікі і душу, але трэст чамусьці выкрэсьліваў гэтыя пункты з пляну.

У каштарысе 1927-28 г. адміністрацыя зноў уключыла 5.000 р. на ўсталяўку душу. Камісія па ахове працы і трэст парамылі адмовіцца ад гэтага. А—т.

„Звышнормавая“ гарачка

(Фабрыка запалак «Чырвоная Бярэзіна») Ня зусім добра стаіць справа з аховай працы на нашай фабрыцы. Камісія ня можа даглядаць за парадкам ва ўсіх цэхах.

З-за недагляду камісіі праведзён быў рад звышнормавых работ. Адзін рабочы замест зарплата за 12 дзён (за два тыдні) атрымаў за 23 дні. Цэлых паўмесяца ён працаваў па дзьве зьмены ў дзень. Рабочы ватарнага цэху тав. Старадзёлка калі 2 з пал. мес. працаваў па 10-12 гадз. у дзень, а адзін раз прапрацаваў цэлыя 32 гадзны засаб. Табых выпадкаў ёсьць шмат і з імі треба рашуча змагацца.

Памойму, належыла-б арганізаваць па буйнейшых цэхах цэлавую падкамісію аховы працы.

Чырвоная Бярэзіна)

Напрыклад, ва ўпаковачным аддзяленьні прадуе вылі 200 чла., чаму нельга арганізаваць там падкамісію? У невялікіх цэхах павінны быць упоўнаважаны, якія сачылі-б за аховай працы.

Падкамісіі і упоўнаважаныя хутчэй могуць заўважыць парушэньні аховы працы і даць каштоўныя прапановы агульна-фабрычнай камісіі. Яны могуць па цэхах у абедзены перапынак праводзіць лекцыі і гутаркі аб ахове здароўя, аб тэхніцы бясьпечнасьці і г. д.

Ёсьць камісіі што рабіць! У набівачым цэху, напрыклад, некалькі раз ставілі вентылятар, а ён сваю задчыю ня выконваў. П. Кавалёў.

„Хуткая дапамога“ давазе... да магілы

(Гута імя Домбаля, Н.Бярэзаў)

Кепска ў нас справа з хуткай дапамогай. Нядаўна быў такі выпадак. Параніў нагу рабочы. Яго занеслі ў амбуляторыю, дзе доктар зрабіў перавязку. Траба было завезці хворага да хаты. Фурманкі ніхто не даваў. Хворы прымушаны быў ляжаць цэлы дзень гадзіны ў амбуляторыі на голых дошках. Яго прынеслі ў амбуляторыю а 3-й гадз. дня, а дэлі фурманку а 5-й. Між тым на заводзе ёсьць для рабкоду спецыяльныя коні. Але доктар ледзь-ледзь выпрасіў кани, каб адвезці хворага да хаты. В. Шэмпэль.

Тав. Кулак прыводзіць рад прыкладаў.

Клубы ня маюць патрэбных памяшканьняў, а таму ня могуць задаволіць запытаньняў, якія прад'яўляюць рабочыя і служачыя.

Некаторыя культурныя высоўваюць нават прапанову затрымаць далейшы рост членаў клубу з-за немагчымасьці абслугоўваць цяперашні лік членаў. Такая думка зьяўляецца нясумненна хлусьлівай, бо нельга абмежаваць клубнае членства ёмістасьцю залі для глядачоў.

Як адбіваюцца ў клубах масавыя палітычныя кампаніі? Тут клубы, як самадзейнай грамадзкай работай арганізацыі, няма. Вечары і даклады па гэтых кампаніях наладжваюцца ачаўкай, фабкамі, саюзам. Клубы прапаноўваюць «даць памяшканьне». Так, напрыклад, у заходніку ў Менску з 210 дзён клубнай работы 73 былі забраны рознымі арганізацыямі.

Аб'яднаны клуб друкароў і гарбароў у Гомелі ў працягу году, ня лічачы летніх месяцаў, прадстаўляў сваю залю розным арганізацыям 104 разы. Тут былі праведзены ўсе кампаніі. Але ў памяшканьні клубу, а не самім клубам.

У выніку аграрнае рэвалюцыі ўраўскае працоўнае насельніцтва атрымала да гэтага часу ў сваё карыстаньне 42.500 гкт; да гэтай лічбы яшчэ треба дадаць 11.500 гкт, якія да Кастрычнікавай рэвалюцыі знаходзіліся ў карыстаньні ўраўскай.

Рабкор.

Лябараторыя чыстага насеньня

У вевялікім памяшканні 3-га паверху Наркамзему ў Менску размясцілася цэнтральная насенна-кантрольная станцыя Беларусі. За апошнія часы праца гэтай

станцыі канюшына па ўсёжасці ў Менскай і Бабруйскай акругах вышэй нават устаноўленай нормы. Станцыя прымае таксама меры да працоўвання насеньня

Працес прарастання патрабуе пэўнай і сталай тэмпературы і до-ступу паветра. Дзеля гэтага ў тэрмастаце падтрымліваецца сталая тэмпература. Акрамя прарастання ў тэрма-

Што павінен ведаць КОЖНЫ СЭЗОНЬНІК ЗЬЯВІЦЦА ў СВАЕ АРГА- НИЗАЦЫІ

Кожны сезоннік-будуўнік, ці тарфянік, вылісаны з ішніх раёнаў, па прыездзе ў Менск павінен зьявіцца безадкладна ў сваё арганізацыі—Белдзяржстрой (Плян Вост, супроць Дому Працы), вавнед і г. д. Там у рабочае сэрэдняе, члены саюзаў, прад'яўляюць свае членскія біжэты і вучотыя карты.

НА БІРЖУ ПРАЦЫ

Менская біржа працы знаходзіцца на рагу Ленінскай і Універсітэцкай вуліц. Сэзоннікі-адріночкі зьяўляюцца на гэту біржу. Там яны прад'яўляюць даведкі аб тым, што працавалі на найме ў мінулым. Члены саюза павінны прадставіць свае членскія кніжкі і адзнаку карэспандэнцкага пункту, ці справу ад сельсавету аб тым, што яны знаходзіліся пэўны тэрмін часу ў вёсцы.

Як папасці на біржу

Прыехаўшы з вакалаў Заходняй чыгункі, ці МББ чыг. могуць праехаць на аўтобусах да рогу вуліц Ленінскай і Савецкай. Адгэтуль да біржы працы два кварталя. Кошт праезду на аўтобусе 15-16 кап.

Дзе атрымаць начлег

Сэзоннікі, вылісаныя ровнымі арганізацыямі і прыязджаючы ў Менск арганізаваным парадкам атрымаюць начлег на месцах работ. У Белдзяржстрой сезоннікі атрымаюць спецыяльныя квіткі для запісання месца ў інтэрнатах. Для інтэрнатаў ужо будуюцца рад баракаў (ва ўніверсітэцкім гарадку і г. д.).

Ільготнае харчаваньне

МЦРК у гэтым годзе па буйных пабудовах мяркую адкрыць рад таркоў і сталавак, дзе сезоннікі могуць атрымаць абеды і іншыя харчовыя прадукты па ільготных і даступных цэнах.

Каб атрымаць работу

Адріночкі-сэзоннікі, прыехаўшы пераарганізаваным парадкам, зьяўляюцца штодзённа ў секцыю будаўнікоў пры біржы працы з 7-й паловай гадзіны рання да 11 гадз. дня. Там, у памяшканні і адбываецца пасылка на работу. Тым, што адмаўляюцца без уважлівых прычын ад работы, вынімаюцца з вучоту. Атрымаўшы пунёўкі, павінны зьявіцца на месца работы, дзе ім прадстаўніком адміністрацыі выдаюцца для знамянення раскідкі. У выпадку нягоды з гэтымі раскідкамі сезоннікі на вільні зварачацца ў рабачком.

56 замест 200

У гутарцы з нашым супрацоўнікам аб падрыхтоўцы да будаўнічага сезону, галоўны рэспубліканскі інжынер заявіў наступнае:

— Ня глядзячы на набліжэнне будаўнічага сезону, праекты прадстаўляюцца нам вельмі слаба. Так, у 200 праектах адсутнічаюць

МЕНСК

Справа манархістых-латвійскіх шпіёнаў

На гэтых днях у Менскім акруговым судзе пачне слухацца справа трох латвійскіх шпіёнаў—расійскіх манархістых: Міхайлава, Луціновіча і Паўлава, якія нелегальна прыбылі ў СССР з шпіёнскімі і тэрорыстычнымі даручэннямі.

Новае праўленьне МЦРК

У панядзелак, 9-га красавіка, зачыўся першы сход упоўнаважаных МЦРК.

Сход упоўнаважаных абраў новае праўленьне МЦРК у складзе 7 чалавек. У праўленьне МЦРК увайшлі: т. т. Зігерман, Зелічонак, Рубанец, Альперовіч (усе гэтыя стала будуць працаваць у ЦРК), т. Гаўрылюк (рабочы Эльвуд), т. Кудраванавы (работніца заводу «Бальшавік») і т. Бацьвінік (ад менскага гарнізону).

Абраны таксама рэвізійная камісія ў складзе 5 чал. і 14 чал. на дэлегацыі сход Беларускаму.

Катыроўка пазык на 11-га красавіка

Абліг. і дзярж. пазыкі: прадаўцы—4 р. 61 к., пакупцы—4 р. 59 к.; 2 дзярж. пазыка: прадаўцы—4 р. 96,5 к., пакупцы—4 р. 94,5 к.; 2 сялянскія пазыкі: прадаўцы—5 р.; 3 сялянскія пазыкі: прадаўцы—5 р., 02,5 к., пакупцы—5 р. 00,5 к.; 10 проц. паз. 1927 г.: прадаўцы—25 руб. 15 к., пакупцы—25 р. 05 к.; дзяржаўная паз. 1926 г.: прадаўцы—119 руб. 50 к., пакупцы—117 р. 50 к.; 12 проц. дзярж. паз.: прадаўцы—104 р. 39 к., пакупцы—104 р. 34 к.; 6 проц. дзярж. паз. індустрыі: прадаўцы—24 р. 33,5 к., пакупцы—24 р. 23,5 к.

Другая зьмена на фабрыцы Меншвэю

На гэтым тыдні фабрыка Меншвэю пачынае працаваць у дзьве зьмены. Першая партыя рабочых у 50 чалавек прыступіла да работы з сёньнешняга дня. Другая партыя ў 100 чал. будзе прынята з 23-га красавіка, а трэцяя, таксама ў 100 чалавек, з 5-га мая. Усяго ў другой зьмене будзе занята 250 новых рабочых. Агульная ж колькасць рабочых і служачых на фабрыцы Меншвэю павялічаецца да 700 чалавек. Вытворчая праграма павялічана ў два разы. У працягу бягунага году будзе выпушчана прадукцыя на суму каля 4 мільёнаў рублёў.

Шахматныя навіны

ВІЦЕБСКІ ЧЭМПІЯНАТ падыходзіць да канца. Наперадзе ідуць: Тышлер (+13 з 14), Сізіч (+12 1/2 з 14), Гэйман (+9 з 10), Рыжоў (+12 з 16).

У МЕНСКУ амаль па ўсіх прафэсіянах выдзяляюцца каманды на міжсаюзныя спаборніцтвы, якія распачыцца 17 красавіка.

— У СІАУЗЕ ДРУКАРОЎ запланавана чэмпіянат саюза. На першым месцы ідзе Шуквеціч-Трацьцякоў, за ім—Х. Зайчык.

У ТУРНІР ПА ПЕРАНІСЦЫ гарадоў ВССР далучыўся Мазыр.

За дзень

— ДАПАМОГА СЯМІ ТАВ. РАБІ-НОВІЧА. Сход упоўнаважаных МЦРК паставіў выдць сямі вабтага пару год таму назвад загадчыка крамы МЦРК—тав. Рабівовіча—850 р.

— ЛІКВІДАЦЫЯ КАМІТЭТУ ПА РАТАВАНЬНІ НА ВОДАХ. З 1-га красавіка ліквідаваны рэспубліканскі камітэт па ратаваньні на водах.

АДНАЎЛЕНЬНЕ ЗАВОДУ «ЧЫР-ВОНЫ ХЭМІК». З будучага тыдню зноў пачынае сваю прапу пасля пагару (воцтавае аджалежыне) завод «Чырвоны Хэмік». Частка згарэўшага будынку ўжо адноўлена.

— КАНТРАКТАЦЫЯ ПАСЕВАЎ. Акруговая плянавая камісія зацьвердыла на бягучы год па Менскай акрузе плян кантрактацыі бульбы ў колькасці 480 тыс. пуд., капышны 2.250 п. дубіну—24 т. п. і г. д.

— НОВЫ АКТУГОВЫ ІНСПЭКТАР ГАНДЛЮ. Замест тава. Данішэўскага, які паехаў на курсы ў Маскву, менскім акруговым Інспэктарам гандлю назначан тава. Гравіт.

— СТАЛОЎКІ НА ПАБУДОВАХ: МЦРК пераішлі арганізаваць рабочую сталюўку на пабудове ўніверсітэцкага гарадку. На ішніх пабудовах абоды будучы дастаўляцца тэрмастамі.

— ПАВЯЛІЧЭНЬНЕ ПРАДУКЦЫІ НА 20 ПРОЦ. Вытворчая камісія заводу «Дрэвапрацоўчык» паставіла павялічыць выаб прадукцыі на 20 проц.

Справачны аддзел Пасылка на работу

10 красавіка біржа працы расла на работу: для Дому Селяніна—1 работніку; працкалэктыву будаўнікоў—1 туні каўшчыка; «Торгстросу»—2 вамаабодцаў; «Жакту № 9»—1 пельяра; Белдзяржстрой—4-х цесляроў.

На 11 красавіка патрэбна: 5 бетоншчыкаў, 22 чал. чорнарабочых і 5 надраводчыкаў-сьлесароў для пасылкі на халадзільнік.

ТЭАТР „ВАСІЛЬ ХМЕЛЬ“

Дзяржаўны Вавдроўны Тэатр у надзею, 8-га красавіка, даў сувітакі у Дом Чырвонай Арміі. Паставлена была драма У. Галубка «Васіль Хмель» у 5 дзёнх. Драма адбівае падпольнае жыццё рэвалюцыйнай арганізацыі першага дзесяцігоддзя 20-га веку, ці нават не рэвалюцыйнай арганізацыі, а жыццё аднаго рэвалюцыйнара Васіля, бо аб арганізацыі мы толькі ведаем з рэалік, удожаных аўтарам у вусны Васіля ды ішніх эпізодычных персанажаў драмы.

У першай дзеі «Васіля Хмель» дзеіцца кабоч з яго свэчайнімі наведвальнікамі, з палойнікамі, з вухадальнікамі, з дзядушчынамі. Вось у часе гэтага канцэрту рэвалюцыйнара Васіля, які прасядае год у вастрозе і толькі што з яго выпушчан, дэваліцца свэчайнай Сьпэцнамідай, з братам якое ён быў разам у вастрозе. У часе зьбірання Сьпэцнамідай грошай ад слухачоў. Васіль пакідае месца і заступаецца на

рацыянальна выдаткаваць свой заробаток на ашчадніжцы.

Выдачу зарплаты праз ашчадкасую нельга разглядаць, як простую перамену месца атрыманьня зарплаты: пераход ад касіра свэчай устанавы да ашчадкасую. Сэнс выдачы зарплаты праз ашчадкасую заключаецца ў тым, каб служачы ці рабочы ўвесь час трымаў сваю зарплату толькі на ашчадніжцы і атрымліваў-бы з яе на свае штодзённыя выдаткі перыядычна столькі, колькі яму патрэбна на блі-

мадэнкай арганізацыі шпарка разгарнулася. Значэньне ле ў сувязі з надыходзячай насёўнай кампаніі вільярапае. У лябараторыях гэтае станцыі вядуцца досьледы гэтай масы насеньня, якое беларускае сялянства павінна сёлета скарыстаць.

Саўгасы, калгасы, кааператывы—усе яны, дзякуючы дзейнасьці цэнтральнай насенна-кантрольнай станцыі Беларусі, атрымліваюць чыстае правэранае на ўсёжасць насеньне. Дзякуючы гэтаму і ўраджаі павінны значна палепшыцца.

Увесь насенны матар'ял гандлёвых арганізацыяў, дзяржаўнага гатунковага фонду праходзіць праз станцыю. Апошняя правярае яго якасьць і ўстанаўляе захворваньне насеньня. Капышны ачышча-

аўсу і ячмень, заражанага сажай і ішн.

Праца станцыі па ачысьці і прарощваньні насеньня вільяе вільякую цікавасьць. Як адбываецца гэты працэс.

Паступаючае на дасьледваньне насеньне запісваецца, папершае, у адпаведную кнігу. Пасля гэтага пры дапамозе спецыяльных апаратаў бірэцца пэўная колькасць насеньня для пробы. Лябарантка гэтую пробу падзяляе на чыстае насеньне і сьмяццё. Атрыманая група ўзважваюцца і такім чынам вызначаецца процант чыстага насеньня.

Далей з чыстага насеньня блрэцца, прыкладна, сто вернат, якія ідуць на прарашчваньне ў асобны апарат, што завецца тэрмастатам.

стае адбываецца таксама прарастаньне і ў паску.

Працы ў лябараторыях станцыі вараз вельмі шмат. Працаўнікі ня могуць справіцца з выкананьнем усіх аналізаў. З наступіўшых на праверку 600 аналізаў да гэтага часу правэрана толькі 477.

Зараз насенна-кантрольная станцыя Беларусі пашыраецца. Яна імкнецца абхапіць усе акругі, у якіх прадуе яшчэ 12 кантрольных станцыяў і лябараторыяў.

Дасьледчую працу па вызьленьні якасьці насеньня вядуць яшчэ і раённыя кантрольныя камісіі, якія ў свай працы цесна зьвязаны з акруговымі і цэнтральнай насенна-кантрольнымі станцыямі.

„Чалавечыя дакуманты“

Прадмова

Перада мною цэлы рад «чалавечых дакумантаў», якія яскрава характарызуюць выкрыўленьне «загатоўчай псыхалёгіі» ўлады на месцах. Да гэтага часу многія працаўнікі не ўявілі сабе ўсю важнасьць і сур'ёзнасьць нашай загатоўчай кампаніі і ўсёмі хітрыкамі і мэтамі стараюцца зрываць пляны адзіну ў другога.

Вось цэлы рад сьмешных гісторыяў, з якіх можна было-б ад душы пасмяяцца, калі-б яны ў той-жа час ня былі такімі сумнымі. Вось некалькі характэрных прыкладаў.

„Зарубежныя арганізацыі“

— «Вы ўсё вывозіце за граніцу, а кааперацыя забяспечвае месцовую прамысловасьць»—вось тыя адказы, якія часта прыходзіцца выслухоўваць працаўніком Белдзяржгандлю на месцах. І яшчэ—«карыстайцеся малым і не перашкаджайце працаваць кааперацыі».

Цівава адзначыць, што на будынку спажывецкай кааперацыі красуецца спэцыяльная шыльда, дзе вільімі літарамі напісана—«ўвесь сыроц павінен быць эданы ў кааперацыю».

Атрыманьні дэфіцытных тавараў без

Сакрэтныя інструкцыі

Адпраўляючы інструктара Діспрасаюзу ў камандыроўку па раёне, сталі інструктаваць, што, калі неспадзявана ў раёне сустраюцца такі «нагам» прасол, які будзе апаваць вывад Беларускага саюза ў такога «адважлага» грэба зара-

Белдзяржгандль лікві-

даваць у ашчадкасую—кашэль працоўных?»

Працоўны заробаток (напрыклад, зарплата) кожны з нас атрымлівае на рукі ў драў ў вызначаны тэрміны раз у два тыдні, раз у месяц і г. д.). Выдаткаваньне-ж яно мы робім наступова. Такім чынам, некаторы час грошы ляжаць у нас бларуху. Большасьць з нас яшчэ не навучылася правільна выдаткаваць свой заробаток: мы часта неэканомны, не ашчадны, а ішны раз і марнатраўны.

45 гадовага існаваньня

КАСАШЧАДНАСЬЦІ НА БЕЛАРУСІ

7. Якое значэньне мае дэўг «ашчадкаса—кашэль працоўных?»

рацыянальна выдаткаваць свой заробаток на ашчадніжцы.

Белдзяржгандлю

Старшыня Кармянскага (Аршанскі раён) РВК—чалавек відаць а надта далікатнаю мяккаю душою, а чутым сэрцам—яні мог вынесці таго, што супрацоўнік аршанскага аддзялення Белдзяржгандлю т. Цырульнікаў будзе выкінуты на вуліцу і застанеца беспрацоўным. І вось старшыня тэрмінова выклікаў яго да сабе і сказаў:

— Я цябе люблю, Цырульнікаў,—ты добры работнік, ты аказаў Белдзяржгандлю вялікія паслугі, але мы цяпер ліквідуем Белдзяржгандлю, непатрэбна нам гэта «чужаземная» арганізацыя. А таму я, як твой сапраўдны прыяцель, рэкамендую перайсці зараз-жа на службу ў кааперацыю... Я паклапаўся і табе павялічаць пэнасію... Выбрай—або быць выкінутым на вуліцу, або працаваць прыпяваючы ў кааперацыі. Скопчаны залятыя дзівячкі Белдзяржгандлю...

— Дзякую за падтрыманьне, я век не забуду, у мяне жонка і дзеці, я маю такую вялікую патрэбу—стаў Цырульнікаў са сьвязьмі дзякаваць старшыню. І тут-жа Цырульнікаў паслаў тэлеграму аршанскаму аддзяленьню Белдзяржгандлю: «Лічэца мяне звольненым. Цырульнікаў»...

у такога «дзівячкі» пар, адабраць у яго дакуманты, а самага прасола прагнаць на ўсе чатыры бакі.

Такія інструкцыі даваліся ў самым сакрэтным парадку. І трэба сказаць, што ў выніку такога мэтаназначнага ўварваньня ў усею рашучасьцю у Прапойскім і іншых раёнах у прасолаў Белдзяржгандлю на толькі адбіралі тавар, але іх жорстка выбівалі за любасьць да... Белдзяржгандлю.

Гэта справа парадана аргандлем Магілёўскаму пракурору. Наглядзім, чым гэта скончыцца.

Спэкулянт перараджаецца ў пралетарскі элемент

Для таго, каб зьменшыць значэньне Белдзяржгандлю, для таго, каб перадаць яго прасолаў на свой бок, мясцовыя органы перш за ўсё распаўсюджаюць чуткі, што Белдзяржгандлю набраў для работы заадых спэкулянтаў. Але пасьля безвыніковасьці гэтых «мерапрыемстваў»—кааператары пускаюць у ход больш магутны сродак: яны прымаюць гэтых прасолаў да сабе ў найшчыі, выдаюць ім дакуманты, што яны, гэтыя прасола, самы чысты пралетарскі элемент са стажам амаль ня в 1910 году.

А тое, што за зданы Дзяржгандлю сыроц сьляне таксама могуць атрымаць мануфактуру і муку—аб гэтым ніхто ня ведае, бо Дзяржгандлю гэта «зарубежная арганізацыя»...
Л. Манін.

— НК РСІ і прэзыдыум ЦП саюзу саўгандляслужачых склікаюць 11-га красавіка г. г., а 7 гадз. увеч., у клубе «Саўгандляслужачы» (гледзільная зала) сход усіх прапраўнікаў міліцыі і крэмьшукі сумесна в фабрычна-заводскім камітэце і мясцомамі ўстаноў г. Менску.

Абвестка для: Даклад прадстаўніка РСІ аб аб'явадзеньні работ міліцыі.

Прасьба да ўсіх работнікаў міліцыі і ФЭМК зьявіцца на сход без спазьнення.

На сход запрашаюцца сябры і кандыдаты Парсавету.

НК РСІ і прэзыдыум ЦП саюзу.

Повыньне прадстаўленьне праектаў, зразумела, выкліча пэўнае спазьнёньне будаўніцтва. Для таго, каб ня зрываць будаўнічы сезон, кіраўніцтва рэспубліканскага інжыньера будзе ўмоўна зацьвярджаць праекты. Мы будзем зацьвярджаць праекты фундаментаў для таго, каб можна было прыступіць да работ. У далейшым ходзе работ будзе зацьвярджацца праект цалком.

Наводзе вестак, якія мы маем, будаўнічыя арганізацыі дапачатку работ матар'ялам забясьпечаны. Будзе некаторая заміна з атрыманьнем матар'ялаў па заключаных дагаворах. Магчыма таксама, што ня хопіць цэменту, жалеза і цэглы. Рабочай сілай будаўнічы сезон таксама забясьпечан. Ня хопіць каменшчыкаў, іштутураў і десьляроў.

Вольным грошы ў ашчаднай касе і выдаткаваць іх паступова на ашчаднай кніжцы. У такім выпадку магчыма кожны раз падлічваць свае выдаткі і браць з свайго ўкладу столькі, колькі трэба на тую ці іншую патрэбу. Ашчадніжка сама па сабе дысцыплінуе ўладчыка.

Такім чынам, ашчадкаса, як кашэль працоўных, з аднаго боку, дае магчымасьць мэтаназначна і больш эканомна выдаткаваць свой заробтак. З другога боку, часова вольныя сродкі не ляжаць на руках бяз руху, а знаходзяцца ў звароце дзяржавы.

8. У чым сэнс выдачы зарплаты праз ашчадкасу?

Выдача зарплаты праз ашчадкасу зьяўляецца адным з практычных мерапрыемстваў, якое можа прывучыць рабочага і служачага

9. Як можа год ці шэраг разоў даць. Далей, прыкладам, зьяе разгорца так: Васіль пачынае кахаць Сьцягу, але раней ён зьшоўся з Шніду, якім ведае аб усіх сакрэтах польнае арганізацыі і нагажае Васілю гэта не пахожае, ён сьходзіў Сьцяганівай і ўводзіць яго ў кола рэвалюцыйнае арганізацыі. Васілю і Шніду вялікі фанатэя, копіць гэта а сям'я галадуе. Васіль з іншымі матэа ўлічы брату Сьцяганівай строгу і разам з ім забягаюць у да бацькі яго, каб хоць алошні зірнуць на хворую матку перад ашчадкасам. Не сьледзі ўваходзіць бацька дам. У дзверы адбірае грошы і кідае іх на сям'ю ўдзякае. У гэты момант Васіль жонка, сьвятлы чорт, яны ў п'есе бацька Сьцяганівай, нават на жонку і думіць не. Рэвалюцыя іх шукаюць і знаходзіць. Цыганча вылаць Васілю, але ўсё было арганізавана і яна гіне, а рэвалюцыя перамагла. Такія агульныя п'есы.

Што можна сказаць аб гэтай Матар'ялі ўзяты для яе напісаньня цікавы. У нашых умовах ішчыша ў тыя часы не адбіта ня ў драматычных творах, а нават іх жанраў творчасці (раманы, вэсьці, п'есы і інш.), так што гэта мант бізуюмна—добрае начы. Толькі вось хіба, што ў асобе Хмеля выводзіцца ніжэйшымі, ваты рэвалюцыянер. Ня глядзя тое, што гэты самы Васіль ужо в цяганіва, ён адрымае і сэрца сакрэты рэвалюцыйнай арганізацыі да вышэй Сьцяганівай. Крыку гляды, як, напрыклад, Васіль Сьцяганівай чорта гаспадарыць, дэ і ён. Таксама кідаюцца ў вочы і ры ўлікар—прыбагае адлія і праз 5 хвілін быць у канцы гэта тым сабе варудзіць у хаце, а нічога і не нагажае, трэба бо ў гэтым выпадку. Гучаць дыма словы аднаго в гораў п'есы, які канім дэге шыганку ў хату і на гаворыць—наш не павіныя. Ці-ж мала загінула рэвалюцыйнае пацольшчыкаў у вярочым з п'армэмам? Крыку шадзіна.

Вось ты кароткія заўвагі на б'ю п'есы на наш погляд. Для та глядача, зразумела, гэтыя п'есы варты ўвагі. У агульным п'эдліца не бяз цікавасьці, аб чаць шумныя воплескі, якімі публіка калектыў Галува пасьнай дзеі.

КУЛЬТУРНЫЯ НАВІНЫ

Ці можна разводзіць шоўк на Беларусі

Навуковы працоўнік БДУ Н. А. Зьбіткоўскі зрабіў абсьледваньне тутавога дрэва, якое расьце на Беларусі. Дасьледваньнем выяўлена, што некаторыя тутавыя дрэвы ў паўднёвай частцы Беларусі дасягаюць 16 вяршкоў у дыямэтры. Галоўным цэнтрам знаходжаньня тутавога дрэва (морус) зьяўляецца Гомельшчына, расьце яно таксама і ў Менску.

Зараз ужо складзена схэматычная карта тутавога дрэва па Беларусі.

На нарадзе па натуралізацыі пры ўсесаюзным інстытуце прыкладной батанікі і новых культур, дзе быў зроблен даклад аб праблеме шоўкаводзтва на Беларусі, было выказана пажаданьне, каб вынікі абсьледваньня тутавога дрэва на Беларусі былі надрукаваны і накіраваны ў інстытут для вывучаньня.

Вывучэньне літоўскае мэтрыкі

Гістарычная кляса ІБК здала ў друк другі том беларускага архіву пра архэаграфічнай камісіі. Гэты зборнік матар'ялаў зьяўляецца 16-томам літоўскае мэтрыкі «Кніга запісаў» і характарызуе сабою праўнае становішча насельніцтва Віцебшчыны і Полаччыны ў Літоўска-Беларускі пэрыяд.

Зборнік зьяўляецца надзвычайна каштоўным укладам для высьвятленьня мінулага старажытнае Беларусі.

Усебеларуская нарада па ўсеагульным навучаньні

Народны Камісарыят Асьветы БССР пастанавіў склікаць на першыя мая ўсебеларускую нараду па ўвядзеньні абавязковага ўсеагульнага навучаньня.

Пад бледным небам літвы

У Парыжы 5-м выданьнем выйшла ў 1926 годзе кніга «Пад бледным небам Літвы», напісаная французам Жанам Моклерам пры ўдзеле нейкага літоўца Сімоніса. Гэтая кніга распадаецца на дзьве часткі і дае кароткі агляд гісторыі Літвы з часоў Міндоўга і сучаснае становішча літоўскае рэспублікі. Кніга дае нам прыклад узмаценьня літоўскага імперыялізму і нацыянальнага шавінізму Літвы. Характэрна адзначыць, што ва ўсёй гэтай кнізе няма ніводнага радка пра беларусаў і украінцаў, якія складалі большасьць насельніцтва літоўска-беларускага гаспадарства. Аўтары кнігі параўноўваючы тэрытарыяльнае разьмяшчэньне Літвы пры Вітаўце з сучасным скардзяцца, што гісторыя моцна пакрыўдзіла Літву.

Кніга мае на мэце рэкламаваньне сучаснае тэрытарыяльнае абмежаванасьці Літвы і салодкія мары аб яе былым вяліччы.

Рэдкі дакумант

У Віцебскім архіве ў сувязі з працоўкай пытаньня аб паўстаньні 1863 году польскіх ІБК знайшоў першы нумэр часопісі «Свабода», якая выдавалася «Обществом Земля и Воля».

Гэта надзвычайна рэдкі дакумант, два экзэмпляры якога захаваліся толькі ў Брытанскім музэі ў Лёндане.

ТЕАТРАЛЬНАЕ КІНО

<p>ДЗЯРЖАЎНЫ ў ўРЭЙСКІ Тэатр БССР</p> <p>Кіно-тэатр «Культура»</p> <p>Кіно «Чырвоная Зорка»</p> <p>Кіно «ПРАПЕТАРЫ»</p> <p>Кіно «Інтэрнацыянал»</p>	<p>ЧАЦЬВЕР, 12-га КРАСАВІКА</p> <p>«ОВЕЧИЙ ИСТОЧНИК» у 3-х актах</p> <p>Білеты ў насэ тэатру</p> <p>Пятніца, 13-га і субота, 14 красавіка</p> <p>«ГІРШ ЛЕКЕРТ» у 3-х актах і 10 карцінах</p> <p>Біл. на 13 у сабсе саўгандляслужачы, на 14 усе біл. прадказ</p> <p>Пачатак спэнтакіяў а 8 з пал. гадз. увеч.</p> <p>3 прычыны выключнага посьпеху яшчэ 6 дзён пастаючы грандыёз. гістарычна-рэвалюцыйнага баваіна</p> <p>«КАСТРЫЧНИК»</p> <p>Штадзень толькі 2 сьезысы</p> <p>Пачатак 1-га сьезысу а 7 г. 15 м., 2-га сьезысу—а 10 гадз.</p> <p>ДРУГІ ТЫДЗЕНЬ!</p> <p>Славуны мясціны артысты Коврад ВЭЙД</p> <p>«ЦІ СЬМІЕМ МЫ МАУЧАЦЬ»</p> <p>Трагедыя ў 4 частках.</p> <p>Тры карціны ў адзін сьезыс</p> <p>Вялікім бытавым фільм</p> <p>«ДОМ У СУМЕТАХ»</p> <p>Дзьве аперы. трымаз. нажымі</p> <p>«ЗНАХОДЛІВЫ ПАК ЛОЎНІК»</p> <p>у 2-х частках</p> <p>«ДЖІК, СЛОН І Ю» у 2 ч.</p> <p>Пачатак сьезысу а 6 з пал. гадз. Каса—ад 5 гадз.</p> <p>2 фільмы ў адзін сьезыс</p> <p>«ДАЧКА ДЖУНГЛЕЙ»</p> <p>у 6-ці частках</p> <p>«ПАБЕГ»</p> <p>у 6 частк.</p>
--	---

Белдзяржтэатр

ПАНЯДЗЕЛАК 16 красавіка

апашні оперны спектакль

БЕЛДЗЯРЖМУЗТЭХНІКУМУ

«ФАУСТ»

ОПЭРА у 4 акт. і 7 карцін. муз. Гуно

Падрабязнасьці ў афішах.

Білеты ў касе тэатру ад 12—2 і ад 5—9 гадз. увеч. і у рабоч. касе ад 11 з пал. да 2 і ад 4—8 г. г.

Пачатак роўна а 8 г.

ЗАОЧНЫЕ

ПРОМЫШЛЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ КУРСЫ

„ПОЛИГЛОТ“

(Основ. в 1917 г.)

состоящие в ведении С.-К. Крайно.

ПРЕДМЕТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ:

бухгалтерия, коммерчес. вычисл., торг. корреспонденция, делопроизводство, исправление почерка, техн.-худож. черчение, машиностроительное черчение, рисование, stenografia и копирует (дифилитифи).

Занятия посредством переписки по почте специально составленными лекциями, вполне сменяющими устное преподавание. По окончании курса учащиеся подвергаются испытанию в специальн. квалифи. комиссии и получают соответствующее СВИДЕТЕЛЬСТВО.

На 1-е ноября 1927 г. на курсах состоит свыше 15,000 учащихся.

Плата помесично от 1 до 3 рублей.

Требуйте бесплатно проспекты, программы и условия.

Адрес: Ростов на Дону „ПОЛИГЛОТ“.

НОТГОСТОРГ

отпускает со склада все принадлежности для

КОПИРУЧЕТА

консультирует и инструктирует.

Заказы направлять: Москва, Госторг РСФСР, Мясницкая, 51, комн. 431. Телеф. 4-73-22.

С РАЗРЕШЕНИЯ НАРКОМПРОСА

ПРИ ЦСКБ ОТКРЫВАЮТСЯ

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ,

КАЛЬКУЛЯЦИИ И СТАТИСТИКИ.

Курсы имеют целью как переход. кооперат. работн., так и подгот. новых работников указан. спец. Продолж. курса 8 мес. На курс принимаются лица с 16 лет с образов. не ниже 4 гр. семилетки. ПО ОКОНЧАНИИ КУРСА ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВО. ОКОНЧ. ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ ПРИ ПОСТУПЛЕНИИ НА СЛУЖБУ ПОЛЬЗУЮТСЯ ПРЕИМУЩЕСТВОМ.

Плата за первый месяц 5 руб., а остальные по 4 рубля в месяц вносится вперед в начале каждого месяца. Рассылка лекций начнется с 15 мая с. г. Подр. свед. высылаются за 2 8-копеечные марки. Денежн. переводы аэропочтой: Минск, Всекобанк, тек. счет № 682, а остальную корреспонденцию: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

АБВЕСТКА

на 13 красавіка, а 10 гадз. раніцы

прызначаюцца

у другі раз

ТАРГІ

на пабудову чыганага будынку для інстытуту Фізічных Мэтадаў

Лячылня. ТАРГІ аббудуцца ў паміжканьні першай клінікі

(Сьв.дзюльскага, 13).

ДЫРЭКТАР КЛІНІКІ.

Паведамленьне

У сьраду, 11 красавіка, увечары, адбудзецца пасяджэньне райкому МОП'у, а 7 гадз. увечары—плэnum гаррайкому на якое запрашаюцца т. т. Кунаў, Аронова, Лявага, Капаля, Міхаль, Дудзіна, Кунас, Васілюк, Гатаўскі, Станішэўскі, Шнід, Рыбакоў, Лішманова, Нікіцін, Мэлаз, Кэрус, Дорская, Ліпс, Печонь, Чыркун, Пухавіцкая, Дорэф.

Запрашаюцца таксама і старэйшыя членны Гарадзкога раёну.

Жанадзедз Ляхоўскага райкому паведамляе, што ў чацьвер, 13 красавіка г. г., а 7-й гадз. увечары мясцовы клубу К. Маркоўскага адбудзецца чарговы дзеячэ работнік і жонак рабочых.

Прасьба зьявіцца без спазьнення ў чацьвер, 12-га красавіка гадз. увечары, у памяшканьні Рэзы Люксембург (быўш. Чырвоная) адбудзецца дэлегатскі сход.

Адказны рэдактар
Яз. А. С.

Менск, 1927 г.